

Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przez nas przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej.

Białystok

Podlaska metropolia: teraz czas na sukces biznesowy

Raport o polskich metropoliach 2015

Spis treści

Metodyka 2

*Wyniki badania 2015:
Białystok na tle pozostałych polskich metropolii* 4

Białystok

Najważniejsze wnioski i rekomendacje 11

1. Ludzie 13

2. Jakość Życia 16

3. Wizerunek 20

4. Instytucje 23

5. Infrastruktura 26

6. Finanse 30

7. Inwestycje 33

Wprowadzenie

Można zaryzykować twierdzenie, że miniona dekada stanowiła okres najbardziej burzliwego rozwoju polskich miast w całej ich nowoczesnej historii.

Przemianom gospodarczym i społecznym towarzyszyły radykalne zmiany w zakresie jakości życia, infrastruktury, funkcjonowania instytucji publicznych, aktywności miast jako centrów życia kulturalnego. Polskie metropolie znalazły się w awangardzie zachodzących w kraju przemian, korzystając z sukcesów transformacji gospodarczej i szans tworzonych przez procesy integracji europejskiej.

Obecny Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej. Europa potrzebuje silnych miast i regionów, w których dobrze się żyje – to stwierdzenie, stanowiące myśl przewodnią „Karty Lipskiej” przyjętej przez Unię Europejską w roku 2007, może stanowić motto dla wszystkich tych opracowań.

Staraliśmy się w nich oszacować wielkość kapitału rozwojowego, jakim dysponują polskie miasta. Zgodnie z metodyką opracowaną przez PwC, kapitał ten rozbiliśmy na siedem składowych (nazywanych „siedmioma kapitałami” i odnoszących się do poszczególnych obszarów rozwoju), których poziom szacowaliśmy osobno, na podstawie szeregu wyselekcjonowanych wskaźników. Choć dobór wskaźników ulega pewnym zmianom, wraz ze zmieniającą się rzeczywistością, udało nam się zachować rozsądny stopień porównywalności pomiaru kapitałów między poszczególnymi opracowaniami. Rozszerza się również lista objętych badaniem miast: z 7 w roku 2007, poprzez 11 w roku 2011, do 12 w obecnym Raporcie, analizującym sytuację wszystkich miast należących do Unii Metropolii Polskich.

Zachęcamy do lektury, refleksji i wspólnej dyskusji.

Dionizy Smoleń

Lider zespołu ds. sektora publicznego

Witold M. Orłowski

Główny Doradca Ekonomiczny PwC

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie rozwinięte wszystkie 7 kapitałów.

Metodyka

Siedem kapitałów rozwojowych

Celem raportu jest określenie kapitałów rozwojowych, którymi dysponują obecnie polskie metropolie. Tylko właściwa analiza i ocena najważniejszych mocnych i słabych stron miasta, wsparta klarowną strategią i właściwymi priorytetami wykorzystania dostępnych środków rozwojowych, pozwoli na prawdziwy sukces w przeobrażaniu polskich miast w kwitnące europejskie metropolie.

Pomiar potencjału rozwojowego polskich miast odbywa się na podstawie metodyki opracowanej przez PwC i stosowanej do oceny sytuacji metropolii. Bazuje ona na przekonaniu, że dla harmonijnego rozwoju niezbędne jest jednoczesne posiadanie szeregu różnorodnych zasobów, umownie nazwanych kapitałami miasta.

We współczesnej ekonomii słowo „kapitał” rozumie się bardzo szeroko – dotyczy nie tylko pieniędzy, budynków i maszyn, ale i kwalifikacji ludzi (kapitał ludzki), umiejętności współdziałania (kapitał społeczny), wiedzy i doświadczenia. Najogólniej mówiąc, przez kapitał rozumiemy wszelkie zasoby niezbędne do rozwoju: finansowe, rzeczowe, ludzkie, a nawet takie, które istnieją w sferze odczuć (np. kapitał wizerunku). Wspólną cechą kapitałów jest to, że aby je rozwinąć trzeba umiejętnie przez lata inwestować.

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie

rozwinięte wszystkie 7 kapitałów. Jeśli któregoś z kapitałów brakuje, stanowi to wyzwanie dla metropolii – i wskazuje pożądany kierunek strategicznych działań.

Wszystkie wskaźniki, łączne i cząstkowe, zostały zdefiniowane i wyliczone w taki sposób, że wartość wyższa oznacza większą wartość kapitału, a średnia dla 12 badanych miast wynosi 100.

Raport bazuje na pomiarze porównywalnych danych, dostępnych w maju 2015. Generalnie dane pochodzą z lat 2013-14, a autorzy raportu dołożyli starań w celu uwzględnienia najświeższych możliwych danych, dostępnych dla wszystkich 12 porównywanych miast.

Jak czytać wykres radarowy?

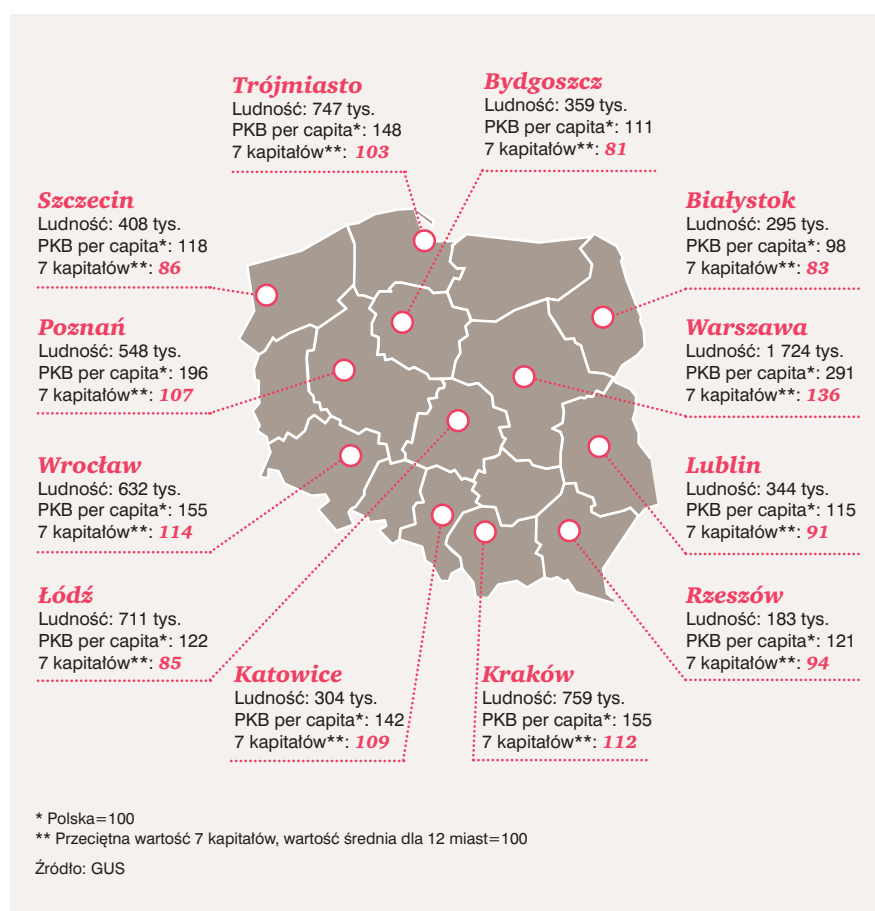
Przy prezentacji 7 kapitałów posługujemy się wykresami radarowymi, pozwalającymi mierzyć sytuację miasta w kilku obszarach lub podobszarach jednocześnie wchodzących w skład kapitału: im więcej obszarów, tym więcej osi, na których odkładamy wartości wskaźników charakteryzujących sytuację miasta. Połączone punkty na osiach tworzą figurę – trójkąt, czworokąt lub pięciokąt (ile osi, tyle wierzchołków ma figura).

Na wykresach pokazano kształtowanie się kapitału analizowanego miasta (obszar zaznaczony na czerwono) oraz kształtowanie się kapitałów wszystkich 12 wielkich miast Polski (obszar zaznaczony na szaro – minimalne i maksymalne wskaźniki danego rodzaju kapitału).

Analizując wykres powinniśmy zwrócić uwagę na:

- **Wielkość zakreślonego obszaru** – im obszar większy, tym wyższy poziom kapitału.
- **Kształt figury** – im bardziej proporcjonalny, tym bardziej zrównoważony rozwój poszczególnych mierzonych kapitałów. „Wyciągnięcie” figury w którąkolwiek ze stron sugeruje, że w danej dziedzinie kapitał jest bardziej rozwinięty od średniej, „cofnięcie” któregoś z wierzchołków – że jego rozwój jest tu niedostateczny.

Podstawowe dane o polskich metropoliach

Dane dotyczące ludności z końca 2013, PKB na głowę mieszkańca z 2012 roku (najświeższe dostępne dane GUS i szacunki PwC) oraz przeciętna wartość 7 kapitałów w roku 2014.

Miniona dekada była okresem dużego sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej.

Wyniki badania 2015: Białystok na tle pozostałych polskich metropolii

Polskie metropolie i obszary metropolitalne stanowią najważniejszą, z gospodarczego punktu widzenia, część kraju.

W 12 miastach objętych badaniem mieszka 7,5 miliona osób, czyli 19% całej ludności kraju, wytwarzając 34% całkowitego PKB. Jednak w 12 obszarach metropolitalnych powstałych wokół tych miast, mieszka 15,7 miliona osób, czyli 41% całej ludności, wytwarzając aż 54% całkowitego PKB Polski. Metropolie są nie tylko centrum życia gospodarczego, ale również – a może przede wszystkim – centrami kulturowymi, ośrodkami największej aktywności naukowej, artystycznej, edukacyjnej.

Sukces metropolii jest kluczową determinantą sukcesu całego regionu.

Miniona dekada była okresem sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej. Przy realnym wzroście PKB w kraju o 35% w latach 2005-14, przeciętny wzrost w 12 metropoliach wyniósł 34%.

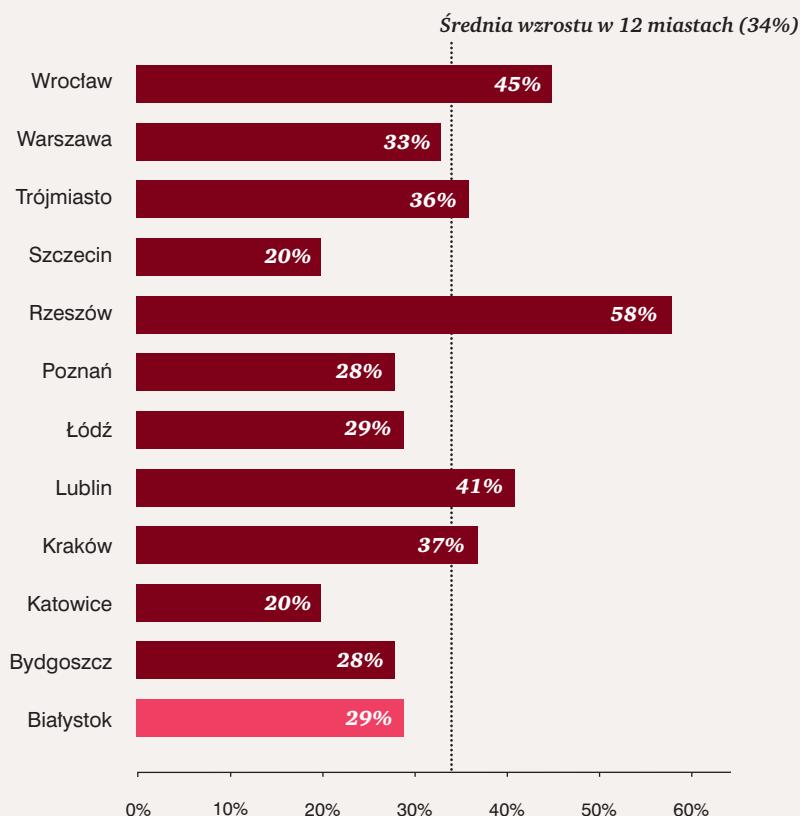
7,5 mln

osób czyli

19%

całej ludności kraju, mieszka w 12 miastach objętych badaniem

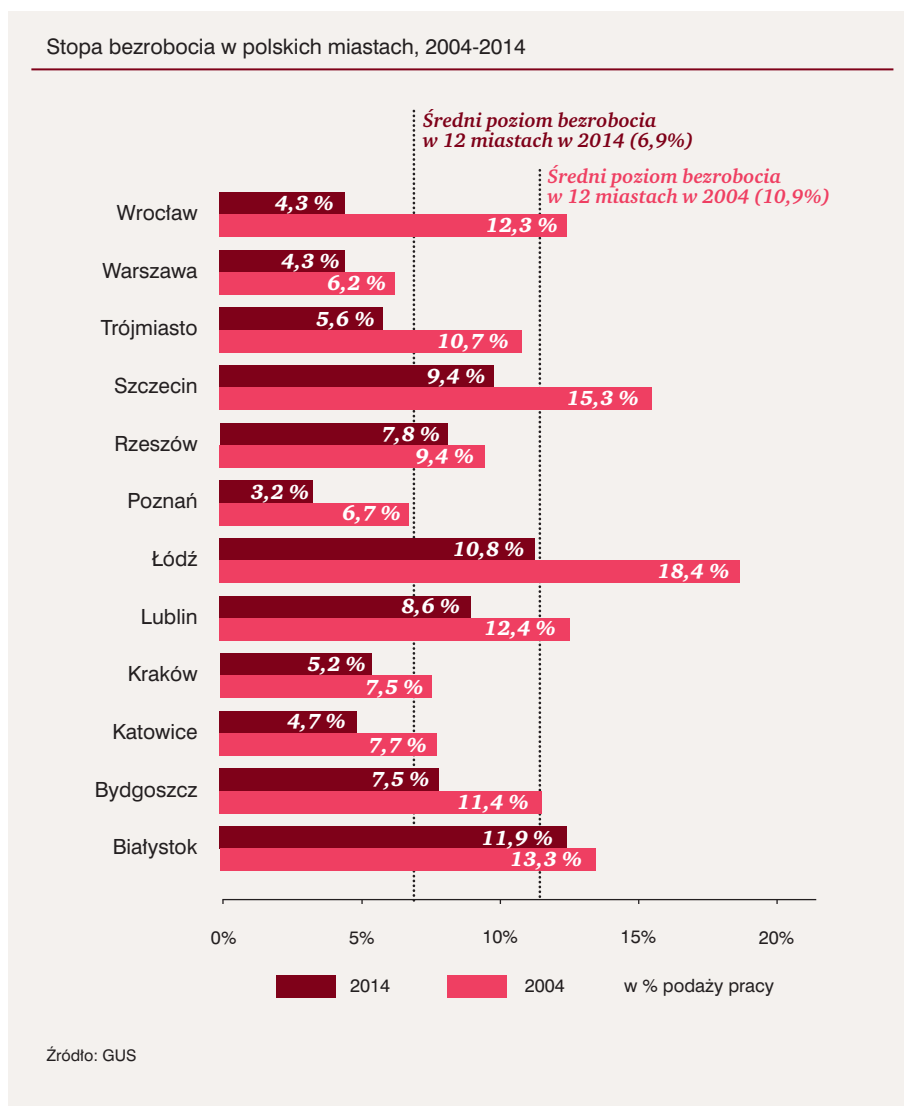
Realny wzrost PKB polskich miast, 2004-2012

Źródło: szacunki PwC na podstawie danych GUS

Najwyższe tempo wzrostu odnotował Rzeszów (o 58%), Wrocław (45%), Lublin (41%) i Kraków (37%). Dobre wyniki uzyskane przez dwa miasta Polski wschodniej sugerują, że są one w stanie korzystać ze środków rozwojowych zarezerwowanych dla tej części kraju. Poniżej średniej kształtują się wyniki Szczecina i Katowic (wzrost o 20%). O ile w przypadku Katowic może to być stale efekt szczególnie trudnych procesów restrukturyzacyjnych na Śląsku, o tyle wynik Szczecina może oznaczać kłopoty rozwojowe samego miasta, nie wykorzystującego wciąż atutów tworzonych przez położenie geograficzne.

Sukcesy w zakresie wzrostu gospodarczego, a także obserwowane trendy demograficzne (w tym zjawiska emigracji) spowodowały w ciągu minionej dekady radykalną poprawę na rynku pracy we wszystkich badanych miastach. Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach spadła z 11% w roku 2004 poniżej 7% w roku 2014. Progres był największy w kwitnącym gospodarzo Wrocławiu oraz w kończącej trudny proces transformacji i zwiększającej dywersyfikację gospodarki Łodzi (w obu przypadkach spadek stopy bezrobocia o 8 punktów procentowych).

W końcu roku 2014 bezrobocie rejestrowane utrzymywało się na wysokim poziomie (ponad 6%) w 3 metropoliach Polski wschodniej oraz w Łodzi, Szczecinie i Bydgoszczy. Mimo dynamicznego spadku w ciągu ostatnich 10 lat, jest to nadal oznaką poważnych wyzwań rozwojowych w tych miastach. W przypadku pozostałych 6 metropolii odnotowane rejestrowane bezrobocie poniżej 6% oznaczało, że w praktyce rynek pracy był zbilansowany, a niekiedy być może występowało zjawisko nadwyżkowego popytu na pracę.

Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach w 2004 roku wynosiła

11%

w roku 2014 spadła poniżej

7%

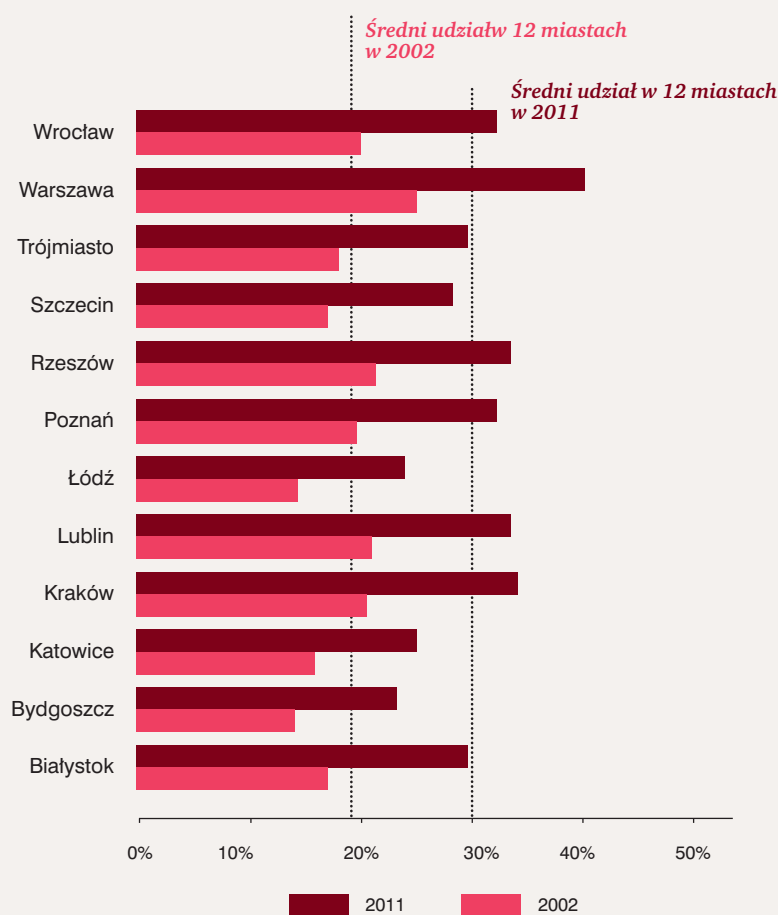
Głównym czynnikiem długookresowych zmian była niewątpliwie poprawa najcenniejszego z kapitałów rozwojowych polskich miast – kapitału ludzkiego i społecznego. W ciągu dekady 2002-11 (wyznaczonej przez kolejne spisy powszechne ludności przeprowadzone przez GUS), przeciętny odsetek osób z wyższym wykształceniem wśród ludności powyżej 17 lat wzrósł we wszystkich 12 miastach z 19% do 30%, przy czym największy wzrost tego wskaźnika odnotowała Warszawa i Kraków (po 14%), listę zamykają Łódź, Katowice i Bydgoszcz (po 9%).

W roku 2011 najwyższym odsetkiem osób z wyższym wykształceniem szczyliła się Warszawa (40%), a za nią Kraków, Wrocław, Poznań, Lublin i Rzeszów (33-34%). Najmniej korzystnie – spośród badanych miast – sytuacja przedstawiała się pod tym względem w Łodzi, Bydgoszczy i Katowicach (23-25%), choć biorąc pod uwagę początek badań miasta te odnotowały znaczącą poprawę.

40%

wynosił odsetek osób z wyższym wykształceniem w Warszawie w 2011 roku

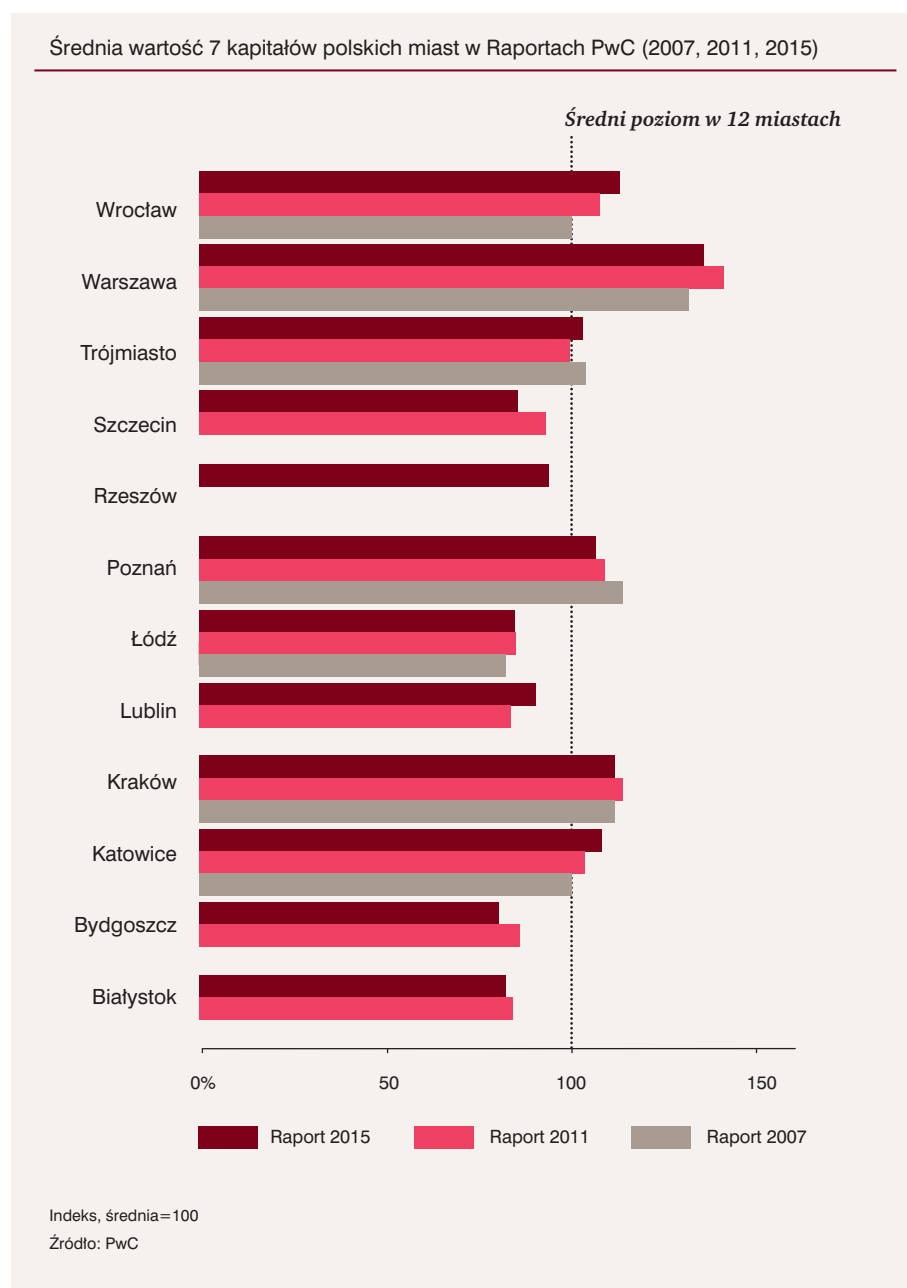
Udział osób z wyższym wykształceniem w polskich miastach, 2002-2011

Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%).

Kapitał ludzki i społeczny jest tylko jednym z 7 kapitałów, które mierzymy w 12 polskich metropoliach. Choć rozwój każdego z nich należy analizować odrębnie, wskaźnik średniego poziomu rozwoju 7 kapitałów, oraz jego zmiany w czasie, mogą dać pewne pojęcie o dynamice zachodzących przemian.

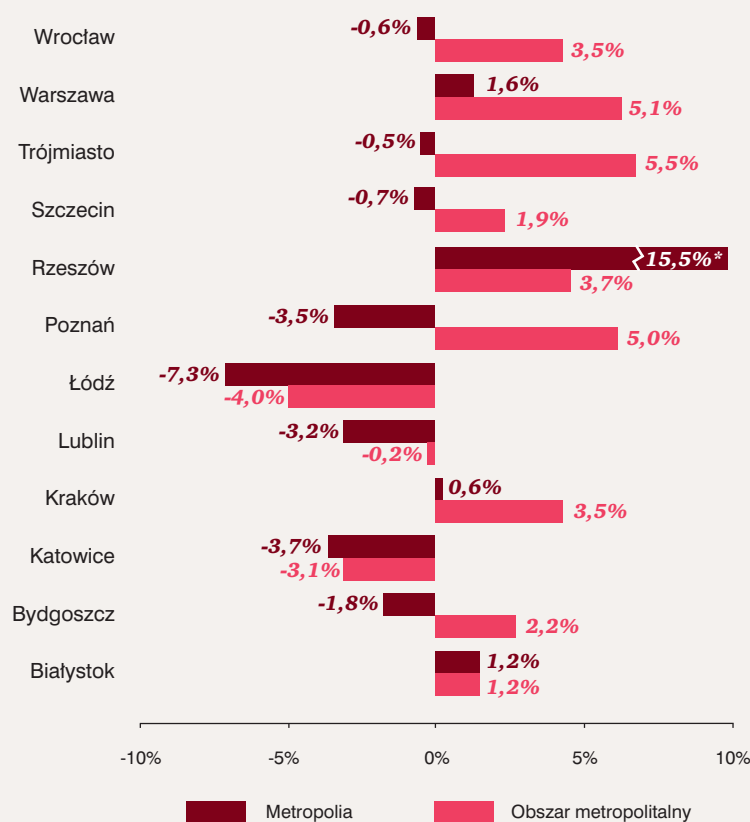
Nie ma wątpliwości, że w odniesieniu do wszystkich badanych miast mieliśmy do czynienia ze wzrostem 7 kapitałów. Jednak nie był on we wszystkich metropoliach równie dynamiczny. W ciągu minionej dekady kapitały rosły zdecydowanie szybciej niż przeciętnie w przypadku Wrocławia i Katowic (w krótszym okresie 4 lat, dla którego mamy porównywalne dane, również w Lublinie). W Warszawie, Krakowie, Łodzi i Trójmieście wzrost kapitału był bliski średniemu (w krótszym okresie również w Białymstoku). Wzrost kapitałów nieco wolniejszy od przeciętnego odnotował Poznań (w krótszym okresie również Szczecin i Bydgoszcz). Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%). Poniżej średniej lokuje się przeciętny poziom 7 kapitałów w Rzeszowie i Lublinie (91-94%), Łodzi i Szczecinie (85-86%), a także w Białymstoku i Bydgoszczy (81-83%).

W ostatecznym rozrachunku, jednym z najważniejszych wskaźników określających relatywne powodzenie polskich metropolii w ciągu minionej dekady są zmiany ludności zaobserwowane na całym obszarze metropolitalnym, będące wynikiem zarówno zmian demograficznych, jak zjawisk migracyjnych. Wzrost ludności obszaru metropolitalnego oznacza generalnie duży sukces rozwojowy, spadek – niepożądaną kumulację nierozwiązanych wciąż problemów. Charakterystycznym zjawiskiem było przy tym w większości przypadków zmniejszenie ludności samego miasta, któremu towarzyszył wzrost ludności na obszarach otaczających. Wyjątkami od tej reguły były tylko Warszawa i Kraków, gdzie wzrosła zarówno ludność miasta, jak obszarów otaczających. Wzrost populacji Rzeszowa i Białegostoku wynikał głównie z rozszerzenia granic obu miast.

Największy wzrost liczby ludności nastąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania (wzrost o 5%), a także Wrocławia, Krakowa i Rzeszowa (wzrost o 3,5%). Wolniejszy wzrost wystąpił na obszarach metropolitalnych Bydgoszczy, Szczecina i Białegostoku (wzrost o 1-2%). Ludność obszaru metropolitalnego Lublina nie uległa zmianie, natomiast znaczący spadek nastąpił w obszarach metropolitalnych Katowic i Łodzi (spadek o 3-4%).

Zmiany liczby ludności w polskich obszarach metropolitalnych, 2004-2013

* Wzrost wynikał głównie z rozszerzenia obszaru miasta

Źródło: GUS

5%

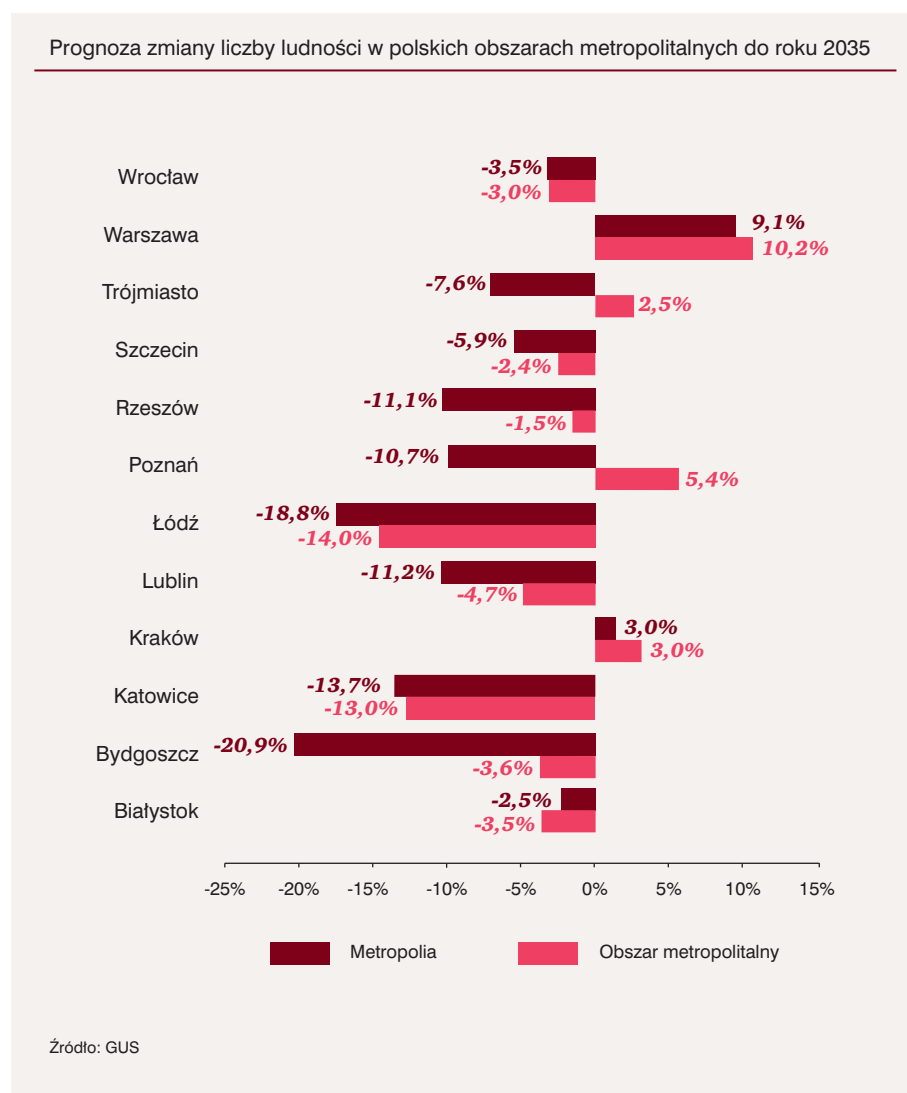
to największy wzrost liczby ludności, który wystąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania

Zgodnie z prognozą GUS, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie.

Daleko większe znaczenie ma jednak prognoza ludności GUS na najbliższe 20 lat, wynikająca z analizy obecnej struktury demograficznej i obserwowanych trendów w zakresie migracji. Zgodnie z tą prognozą, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie. W pozostałych polskich metropoliach populacja zmniejszy się, a największy spadek oczekiwany jest w Bydgoszczy i Łodzi (spadek po ok. 20%). Spadek liczby ludności metropolii skompensowany będzie w pełni wzrostem liczby ludności obszarów otaczających jedynie w przypadku Poznania i Trójmiasta.

W efekcie tego, do roku 2035 zwiększeniu ulegnie ludność obszarów metropolitalnych Warszawy, Krakowa, Poznania i Trójmiasta, a spadnie ludność pozostałych obszarów metropolitalnych (najsilniej łódzkiego i katowickiego). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym, według dzisiejszej definicji tego wieku, zwiększy się w polskich metropoliach z 22% do 27%. Najlepiej sytuacja będzie się pod tym względem kształtować w Warszawie i Krakowie (25%), najmniej korzystnie w Łodzi (31%).

Należy jednak dodać, że obecna prognoza GUS w nieznacznym stopniu uwzględnia możliwe kształtowanie się trendów migracyjnych, a zwłaszcza imigracji do Polski. W przypadku prawdopodobnego wyraźnego wzrostu liczby imigrantów, trendy w zakresie zmian populacji i struktury demograficznej polskich metropolii i obszarów metropolitalnych mogą ulec poprawie, zwłaszcza w przypadku metropolii które odniosą wyraźny sukces w zakresie rozwoju gospodarki i poprawy jakości życia.

Wyzwania na przyszłość: strategia i współpraca

Trudno porównać polskie metropolie dnia dzisiejszego nie tylko z ich obrazem sprzed ćwierć wieku, kiedy zaczynała się polska transformacja, ale nawet sprzed dekady, kiedy Polska zaczynała dopiero odczuwać pierwsze efekty członkostwa w Unii Europejskiej.

Zmiany są ogromne i wielowymiarowe, dotykające każdej dziedziny życia miast i ich mieszkańców. Mimo to, droga do pokonania w celu zapewnienia poziomu i jakości życia na poziomie takim, jak w dobrze rozwiniętych metropoliach zachodniej Europy, pozostaje ciągle jeszcze daleka. Wysiłek, jaki muszą podjąć w tym celu w najbliższych latach polskie metropolie, jest więc nadal znaczący.

Rozwój gospodarczy, integracja europejska i przemiany zachodzące w kraju i społeczeństwie dały polskim miastom szansę na wyraźne przyspieszenie procesu akumulacji kapitału rozwojowego we wszystkich siedmiu obszarach, które uznajemy za kluczowe dla ich przyszłości.

Należy jednak pamiętać, że kapitał rozwojowy akumuluje się latami, a na efekty wzrostu zasobów kapitału w postaci zwiększenia dochodów, aktywności gospodarczej i jakości życia mieszkańców trzeba często długo czekać. Kluczowe znaczenie ma więc przyjęcie odpowiedniej, strategicznej i długookresowej perspektywy w planowaniu rozwoju miasta, bazującej na kluczowych zasobach i eliminującej główne niedostatki w zakresie 7 kapitałów. Wybór strategii, a następnie jej skuteczna realizacja wymaga umiejętnego współdziałania wszystkich instytucji zainteresowanych sukcesem rozwojowym: władz, biznesu i społeczeństwa obywatelskiego. Prawdziwy sukces osiągną tylko te metropolie, których mieszkańcy będą umieli zdobyć się na taką współpracę.

Białystok

Najważniejsze wnioski i rekomendacje

Podlaska metropolia: teraz czas na sukces biznesowy

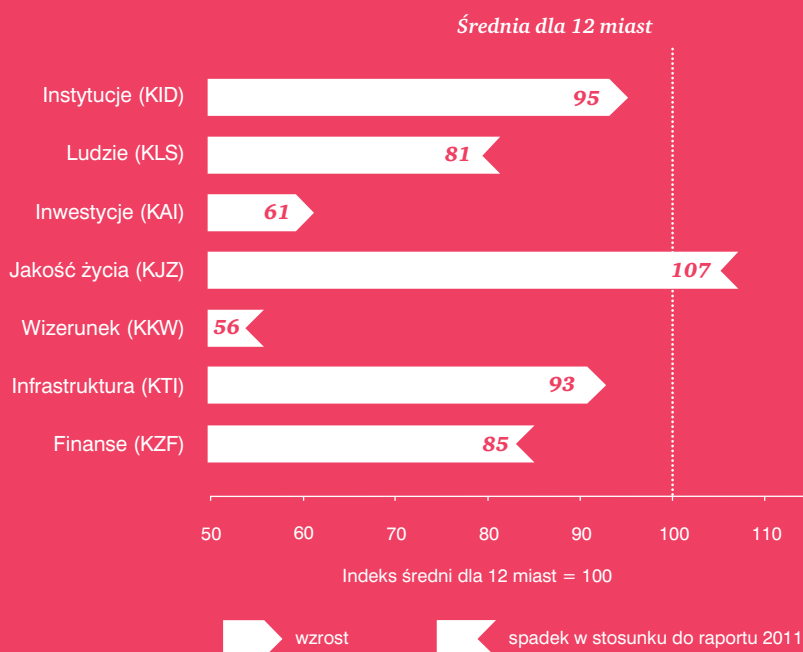
Białystok ma szansę stać się dynamicznym centrum rozwoju Polski północno-wschodniej. Wymaga to jednak nadal wysiłku. Szczególnie ważne jest radykalne zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta i poprawa wizerunku. Podobnie jak ocenialiśmy poprzednio, hasło „Wschodzący Białystok” dobrze oddaje istniejące szanse rozwojowe miasta, wciąż jednak trzeba podjąć wiele działań aby w pełni je wykorzystać.

Na tle innych miast Polski wskaźniki rozwoju 7 kapitałów przedstawiają dla Białegostoku wiele wyzwań. Należy inwestować w wizerunek miasta i jego atrakcyjność inwestycyjną, luki istnieją również w infrastrukturze.

Jakość kapitału ludzkiego, o bardzo dobrych charakterystykach demograficznych. Jakość kapitału ludzkiego, o bardzo dobrych charakterystykach demograficznych, jest obniżona przez niższą średnią wykształcenia w porównaniu do innych badanych miast oraz relatywnie niską aktywność społeczną miezoną aktywnością organizacji pozarządowych. Miasto często pomijane dotychczas przez inwestorów, ma potencjał aby zmienić swój wizerunek, pod warunkiem podjęcia odpowiednich działań. Białystok posiada ważne i mocne strony: wysoki wskaźnik jakości życia to rezultat nie tylko dobrego stanu środowiska, ale również wysokiego poczucia bezpieczeństwa w mieście.

Białystok dysponuje dużą podażą pracowników, a poziom płac jest relatywnie niski. Położenie geograficzne miasta, przy założeniu rozwoju infrastruktury transportowej, może okazać się zaletą. Atutem są też dobrze zarządzane finanse miasta i sprawne instytucje.

W ciągu ostatnich dwóch lat Białystok podejmuje działania mające na celu stworzenie wizerunku miasta atrakcyjnego do zamieszkania i inwestowania. Stworzona została długofalowa strategia promocji miasta, promowanego hasłem „Wschodzący Białystok”. Priorytetem dla władz miasta powinno być zwiększenie dostępności komunikacyjnej Białegostoku, poprawa jego wizerunku oraz poprawa warunków inwestowania.

Najmocniejsze strony miasta:

- Wysoka jakość życia, poczucie bezpieczeństwa
- Korzystna sytuacja demograficzna
- Sprawnie funkcjonująca administracja miejska

Główne wyzwania:

- Poprawa wizerunku miasta
- Poprawa warunków do inwestowania
- Poprawa infrastruktury transportowej i komunikacji miejskiej
- Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie miasta

1.

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta.

Ludzie

Dlaczego mierzymy Kapitał Ludzki i Społeczny?

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta. We współczesnym świecie można kupić niemal wszystko: wynająć firmę reklamową, która dokona promocji miasta, znaleźć inwestorów, którzy przeznaczą pieniądze na rozwój infrastruktury, zbudować sprawną administrację i system internetowej obsługi mieszkańców miasta. Jednak nic nie zastąpi ludzi: ich kwalifikacji, zapału do pracy, aktywności w działalności gospodarczej i społecznej. W dłuższej perspektywie to właśnie ludzie – a szerzej mówiąc, Kapitał Ludzki i Społeczny, czyli zespół cech określających wartość posiadanych zasobów ludzkich – decydują o rozwoju ekonomicznym i o sukcesie miasta.

Wartość zasobów ludzkich zależy od wielu czynników. Na część z nich można wpływać w niewielkim stopniu (np. na strukturę demograficzną). Nie można również zmusić ludzi do działalności gospodarczej i społecznej – choć można starać się do niej zachęcać i ułatwiać wszelkie inicjatywy w tym zakresie. Ale w niektórych dziedzinach – np. edukacji albo rynku pracy – możliwości aktywnych działań ze strony władz miejskich są całkiem spore.

Definicja Kapitału Ludzkiego i Społecznego (KLS)

Kapitał Ludzki i Społeczny oznacza syntetyczną miarę wartości zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznajemy pięć cech: demografię, wykształcenie, nastawienie mieszkańców do gospodarki rynkowej, funkcjonowanie na rynku pracy oraz aktywność społeczeństwa obywatelskiego.

KLS: sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna miasta określona jest w pierwszej kolejności przez strukturę wieku oraz przez liczbę rodzących się dzieci. Zgodnie z przyjętą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie demografii to: wskaźnik obciążenia demograficznego, udział osób starszych w ludności miasta oraz liczba urodzin dzieci na 1000 mieszkańców.

Sytuacja demograficzna Białegostoku jest najlepsza wśród badanych miast. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym należy do najniższych w kraju i wynosi 18,1% (średnia dla badanych miast wynosi 21%). Wskaźnik obciążenia demograficznego dla miasta jest najniższy spośród odnotowanych i wynosi 0,53. Oznacza to, że na 2 osoby w wieku produkcyjnym przypada minimalnie więcej niż jedna osoba młodsza lub starsza. Współczynnik urodzin jest zbliżony do średniej krajowej – w Białymstoku rodzi się 9,4 dzieci na 1000 mieszkańców.

Przy średnim poziomie KLS w zakresie demografii dla 12 porównywanych miast równym 100, KLS w Białymstoku wyznaczamy na poziomie 108,6.

KLS: wykształcenie

We współczesnej gospodarce o jakości zasobów ludzkich decydują w znacznej mierze kwalifikacje. Pomiar wymaga więc dokonania analizy przeciętnego poziomu wykształcenia mieszkańców: im lepsze wykształcenie, tym bardziej atrakcyjnym miejscem staje się miasto do inwestowania i prowadzenia działalności.

W naszej metodyki, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie wykształcenia to odsetek osób z wykształceniem wyższym i średnim, liczba studentów szkół wyższych przypadających na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik czytelnictwa gazet (procent ludności regularnie czytających jeden z 3 głównych dzienników ogólnokrajowych).

Odsetek ludności z wyższym wykształceniem wynosi 24%, jest to wartość poniżej średniej dla badanych miast (wynosi ona 25,2%). Wskaźnik wykształcenia średniego wypada bardziej korzystnie.

Stosunek liczby studentów do liczby mieszkańców miasta kształtuje się w Białymstoku niżej w porównaniu do innych miast. Czytelnictwo jest na dobrym poziomie – po gazetę sięga średnio 14% mieszkańców miast (wartość średnia dla 12 badanych miast to 13%).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS Białegostoku w zakresie wykształcenia wyliczamy na poziomie 91,4.

Ludzie

KLS: stosunek do gospodarki rynkowej

Na perspektywy rozwoju wpływa też stosunek mieszkańców miasta do gospodarki rynkowej – tam, gdzie ludzie bardziej akceptują reguły rynku, łatwiej się też do niego dostosowują, są bardziej aktywni i odnoszą większe sukcesy gospodarcze.

Wskaźnikiem użytym do pomiaru KLS w tym zakresie jest zarejestrowany odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

KLS: rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy, z punktu widzenia kapitału ludzkiego, to przede wszystkim dostępność pracowników o poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach. W mieście o wysokim kapitale ludzkim powinniśmy obserwować niską stopę bezrobocia.

KLS w zakresie rynku pracy mierzymy analizując stopę bezrobocia – ogólną oraz wyliczoną jedynie dla młodzieży.

KLS: aktywność społeczeństwa obywatelskiego

Wysoka aktywność społeczeństwa obywatelskiego oznacza, że w mieście istnieje duży kapitał społeczny – ludzie są gotowi do działań we wspólnym interesie.

KLS w zakresie aktywności społeczeństwa obywatelskiego mierzymy poprzez ilość zgłoszonych projektów do budżetu partycypacyjnego w przeliczeniu na liczbę mieszkańców oraz średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2011, wybory prezydenckie 2010, europejskie i samorządowe 2014).

Wyniki pomiaru wskazują, że postawa prorynkowa wśród mieszkańców Białegostoku jest zdecydowanie mniej popularna, niż w pozostałych badanych miastach. Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą wynosi 8,5%.

KLS Białegostoku w zakresie stosunku do gospodarki rynkowej wynosi 79,7, przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100.

Wyzwaniem dla Białegostoku jest sytuacja na rynku pracy. Stopa bezrobocia jest najwyższa spośród badanych miast i wynosi 11,9%, co jest o 4% wyższym wskaźnikiem dla średniej krajowej. Również bezrobocie wśród młodzieży znacznie przekracza średnią.

Ogólna ocena KLS w zakresie rynku pracy stanowi wyzwanie dla Białegostoku. Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS dla tego miasta wynosi 55,1.

Aktywność społeczna jest w Białymstoku jest trudna do jednoznacznej oceny. Co prawda, frekwencja wyborcza kształtuje się w Białymstoku na poziomie zbliżonym do średniej dla 12 objętych badaniem miast, jednak zaangażowanie w sprawy lokalne nie jest częste. Ilość projektów zgłoszonych w ramach budżetów obywatelskich kształtuje się w mieście na najniższym poziomie w grupie badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS dla Białegostoku w zakresie aktywności społecznej szacujemy na poziomie 70,2.

Ludzie – Podsumowanie

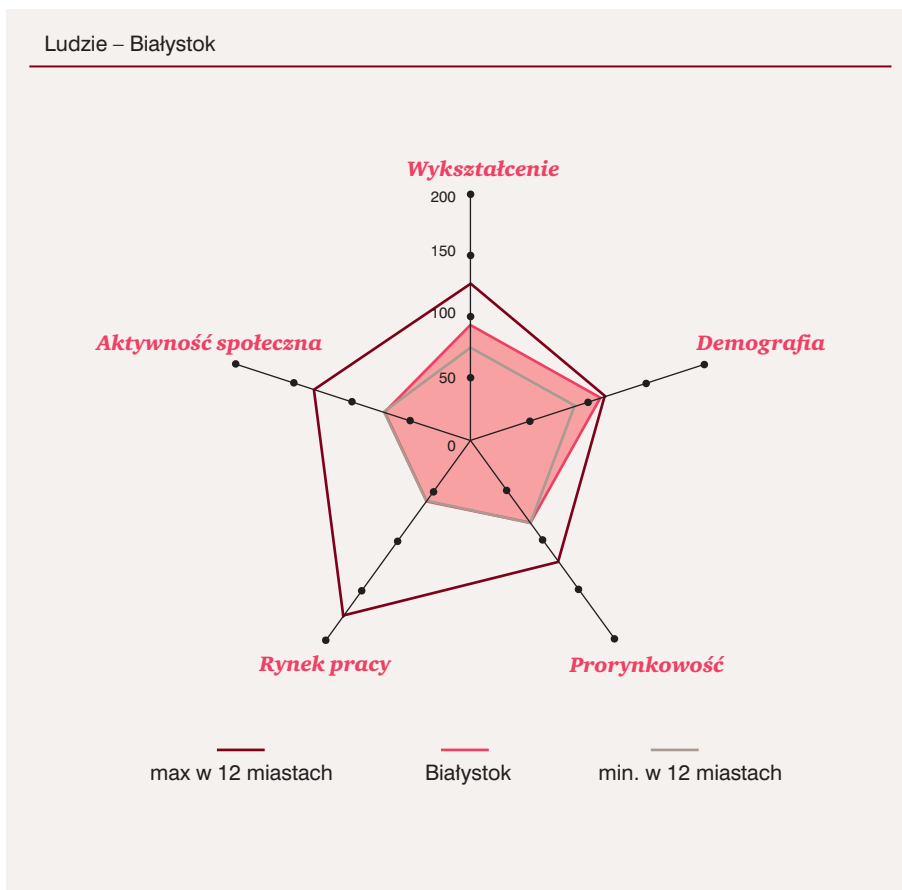
Kapitał Ludzki i Społeczny Białegostoku: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Białegostoku szacujemy na 81,0.

Na korzyść miasta przemawia z pewnością sytuacja demograficzna. Białystok to jedno z „najmłodszych” miast objętych badaniem. Wykształcenie ludności, podobnie jak stosunek do prywatnej przedsiębiorczości, kształtują się jednak poniżej średniej.

Wyzwaniem miasta jest bez wątpienia sytuacja na rynku pracy. Bezrobocie w Białymstoku należy do najwyższych w kraju. Miasto powinno podjąć działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości, wspieranie istniejących firm oraz przyciąganie inwestorów.

Władze miasta powinny także wsłuchiwać się w głos środowisk społecznych, reprezentujących mieszkańców. Długofalowa strategia budowania wysokiego kapitału ludzkiego i społecznego powinna uwzględniać również wspieranie edukacji, w szczególności w zakresie wykształcenia technicznego i nauk ścisłych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Białegostoku szacujemy na

81,0

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy.

Jakość Życia

Dlaczego mierzymy Kapitał Jakości Życia?

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się tu właśnie mieszkać i pracować, poszukiwani specjaliści odrzucają oferty przeniesienia się do innych ośrodków krajowych lub zagranicznych, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu to swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta, podczas gdy niska jakość życia rodzi rozczarowanie i frustrację.

Na ocenę jakości życia w mieście składa się wiele czynników. Ważną rolę odgrywa stan środowiska naturalnego, istotna jest także dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma poczucie bezpieczeństwa – w mieście, w którym go brakuje, nawet najwspanialsze centra rozrywkowe i najlepsze usługi nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy i goście czuli się naprawdę dobrze.

Definicja Kapitału Jakości Życia (KJZ)

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy. Przy pomiarze KJZ bierzemy pod uwagę pięć aspektów jakości życia: stan środowiska naturalnego, poziom usług medycznych, poziom usług edukacyjnych, odczucie bezpieczeństwa oraz nowo dodany wskaźnik uciążliwości ruchu drogowego.

KJZ: stan środowiska naturalnego

Miasta o dobrym stanie środowiska naturalnego dają swoim mieszkańcom daleko większe poczucie komfortu i zadowolenia z życia niż miasta zanieczyszczone. Trzeba jednak pamiętać, że w dziedzinie ekologii – jak w wielu innych – obiegowe sądy są często trudne do zwalczania, a spektakularne porażki lub sukcesy (np. pojawienie się niewidzianych od lat gatunków ptaków lub ryb) robią często większe wrażenie od rzeczywistych pomiarów stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego, to: pomiar zanieczyszczenia powietrza (indeks emisji różnego typu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych) oraz procent oczyszczanych ścieków.

Pod względem stanu środowiska naturalnego sytuacja Białegostoku przedstawia się dobrze. Zanieczyszczenie powietrza (szczególnie związane z tzw. niską emisją) jest w mieście znacznie niższe, niż przeciętne w grupie badanych miast. Białystok radzi sobie także z gospodarką odpadami – 100% ścieków trafia do oczyszczalni. Znacznie powyżej średniej kształtuje się za to emisja dwutlenku węgla w Białymstoku.

Przy średnim poziomie KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego dla 12 miast równym 100, KJZ w obszarze stanu środowiska naturalnego w Białymstoku na wyznaczamy na poziomie 102,8.

Jakość Życia

KJZ: jakość opieki zdrowotnej

Dostępność odpowiedniej jakości usług medycznych jest jednym z czynników które w największym stopniu rzutują na ocenę warunków życia w mieście. Przy generalnych problemach, które mają w tym zakresie wszystkie miasta Polski, sytuacja poszczególnych metropolii jest wysoce zróżnicowana.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KJZ w zakresie usług medycznych to liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców, wskaźnik śmiertelności niemowląt, liczbę punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia na terenie miasta (ranking szpitali Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia i 'Rzeczpospolitej') oraz przeciętny czas oczekiwania na wizytę u specjalisty (ginekologa).

Dostępności dobrej jakości usług medycznych w Białymstoku nie jest zadowolająca. Liczba lekarzy na 1000 mieszkańców kształtuje się w mieście nieznacznie powyżej średniej dla ujętych w badaniu 12 miast. Śmiertelności niemowląt, uważana za najbardziej syntetyczny miernik zdrowotności ludności i funkcjonowania służby zdrowia, jest na zadowolająco niskim poziomie i wynosi 3,6 zgonów na 1000 urodzeń żywych (średni wskaźnik dla 12 miast wynosi 4,3). Czas oczekiwania na wizytę u specjalisty jest w Białymstoku dłuższy niż wartość średnia dla 12 objętych badaniem miast. Mała liczba punktów zdobyta przez białostockie szpitale negatywnie wpływa na ogólną ocenę jakości opieki zdrowotnej w mieście.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Białymstoku w tym zakresie wynosi 90,1

KJZ: jakość edukacji

Jakość usług edukacyjnych jest często jednym z pierwszych pytań padających przy porównaniu ogólnej jakości życia w mieście. Z jednej strony dobre szkoły, do których można posłać dzieci i wysoko notowane wyższe uczelnie przyciągają nowych mieszkańców i ułatwiają decyzję o osiedleniu się – czasowo, lub na stałe (wpływa to na dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników). Z drugiej strony, dobra edukacja pozwala na szybszy awans cywilizacyjny i gospodarczy miasta, wpływając na sądy o perspektywach jego rozwoju.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KJZ są: punkty zdobyte przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni (ranking 'Perspektyw'), wskaźnik zdawalności matur w roku 2014.

Jakość usług edukacyjnych w Białymstoku znajduje się poniżej średniej, głównie za sprawą szkolnictwa wyższego. W rankingu uczelni wyższych białostockie uczelnie znajdują się niżej w rankingach niż uczelnie innych miast. Ocenę poprawia wskaźniki zdawalności matur, przyjmujący wartość nieznacznie powyżej średniej (77% zdawalność, wobec 75% przeciętnie w 12 miastach).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Białymstoku w zakresie jakości edukacji szacujemy na poziomie 74,1.

Jakość Życia

KJZ: odczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa ma wiele wymiarów: ważne jest zarówno fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców (skala przestępczości i bezpieczeństwo ruchu drogowego), ochrona przed klęskami żywiołowymi i nieszczęśliwymi wypadkami, a także poczucie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i możliwości znalezienia pracy.

W pomiarze KJZ w zakresie odczucia bezpieczeństwa ograniczyliśmy się do sfery bezpieczeństwa fizycznego i użyliśmy jako wskaźników: liczby odnotowanych przestępstw oraz liczby kolizji i wypadków drogowych (wszystko w odniesieniu do liczby mieszkańców) oraz liczby kamer w monitoringu miejskim na kilometr kwadratowy powierzchni miasta.

W zakresie zapewnienia mieszkańcom i gościom odpowiedniego bezpieczeństwa Białystok wypada bardzo dobrze. Liczba odnotowanych przestępstw i wypadków drogowych kształtuje się w Białymstoku zdecydowanie poniżej średniej. W Białymstoku funkcjonuje także bardzo dobrze rozwiniętą sieć monitoringu miejskiego. W mieście ma z to miejsce stosunkowo duża liczba kolizji drogowych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Białymstoku w zakresie bezpieczeństwa kształtuje się na poziomie 125,1.

KJZ: uciążliwość ruchu drogowego

Uciążliwość ruchu drogowego jest nowym obszarem, wprowadzonym do pomiaru w bieżącym raporcie. Długi czas spędzany w korkach oznacza zarówno wyraźne pogorszenie jakości życia, jak realne straty gospodarcze.

W pomiarze KJZ w zakresie uciążliwości ruchu drogowego użyliśmy jako wskaźników: wskaźnika uciążliwości korków (mierzonego jako wzrost czasu potrzebnego na przejazd z centrum miasta do największych dzielnic mieszkaniowych w godzinach szczytu) oraz liczby samochodów na kilometr kwadratowy.

Na podstawie przyjętych kryteriów można stwierdzić, że uciążliwość ruchu drogowego nie stanowi dla Białegostoku poważnego problemu. Mieszkańcy miasta nie tracą w korkach zbyt wiele czasu (czas przejazdu z centrum do dzielnic mieszkaniowych wydłuża się tam w godzinach szczytu jedynie o 17%). Ilość samochodów na km² jest w Białymstoku zbliżona do wartości średniej dla 12 badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Białymstoku w zakresie uciążliwości ruchu drogowego kształtuje się na poziomie 144,8.

Jakość Życia – Podsumowanie

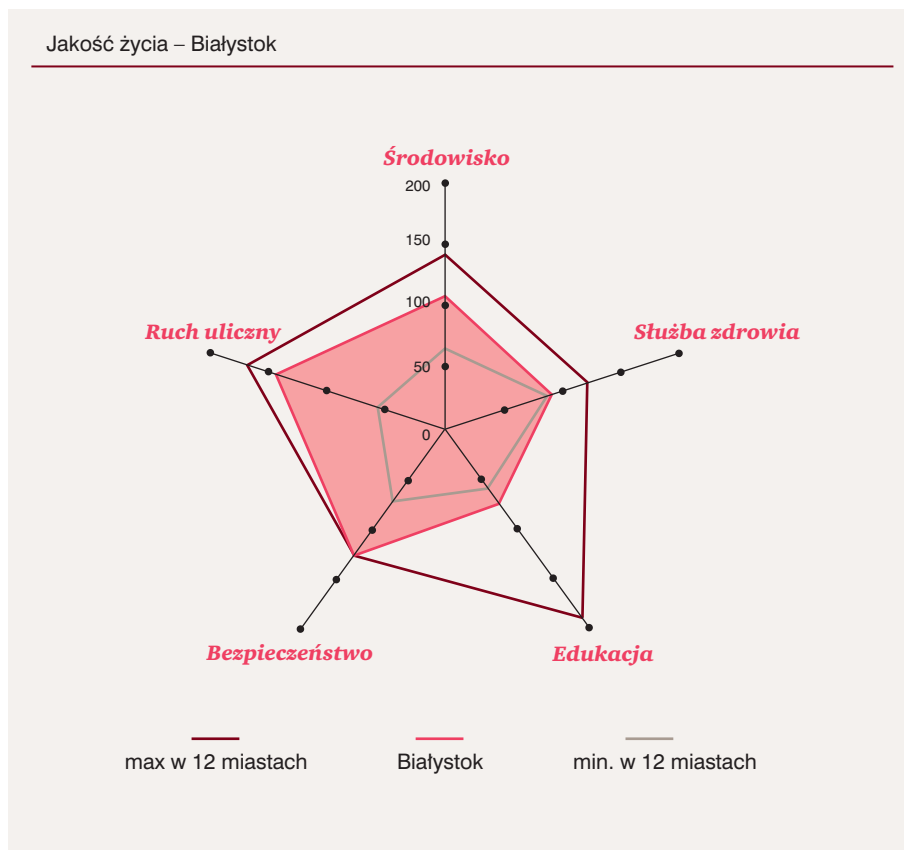
Kapitał Jakości Życia Białegostoku: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Białymstoku oszacowany został na poziomie 107,4.

Miasto posiada wysoki Kapitał Jakości Życia i w tym zakresie wypada korzystnie na tle pozostałych miast Polski. Do silnych stron Białegostoku należy zaliczyć stan środowiska naturalnego, poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz niską uciążliwość ruchu drogowego.

Piętą achillesową Białegostoku są wskaźniki dotyczące jakości edukacji. Oczywiście należy pamiętać, że samo miasto ma ograniczone możliwości wpływu na tę sytuację. W zakresie opieki zdrowotnej sytuacja jest skomplikowana. Miasto traci w tej kategorii najbardziej z uwagi na gorsze od średnich wyniki szpitali w rankingach (pomimo relatywnie dobrego dostępu do usług medycznych).

Kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju Białegostoku wydaje się mieć znalezienie sposobu, aby we współpracy z administracją rządową oraz władzami uczelni przyczynić się do podniesienia poziomu edukacji. Miasto powinno także promować rozwiązania ekologiczne, które przyczynią się do ograniczenia emisji dwutlenku węgla.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Białymstoku oszacowany został na poziomie

107,4

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz.

Wizerunek

Dlaczego mierzymy Kapitał Kultury i Wizerunku?

We współczesnym świecie i współczesnej gospodarce, decyzje o kupnie towarów i usług podejmujemy nie tylko na podstawie ich rzeczywistych walorów, ale na podstawie naszych wyobrażeń o produkcie. Ważne jest to, co kojarzy nam się z daną marką: jej prestiż, jakość, zaufanie które do niej mamy. Z miastami jest podobnie. Obok tego, co miasto oferuje mieszkańcom i firmom, niesłychanie istotne jest to, z czym miasto się nam kojarzy, czyli jego wizerunek. Miasto o wizerunku miejsca dynamicznego, przyjaznego, interesującego, dobrego do życia, przyciągnie zarówno turystów, jak inwestorów.

Wizerunek miasta zależy od wielu czynników. Wiele znaczą obiegowe sądy i generalne wyobrażenia o mieście, które często niełatwo zmienić (zwłaszcza sądy negatywne – albo po prostu brak jakiegokolwiek rozpoznawalnego wizerunku). Ogromną rolę odgrywają także czynniki kulturowe – i to dotyczące zarówno kultury wysokiej, interesującej głównie dla elit intelektualnych, jak kultury życia codziennego, z którą spotykamy się wszyscy na każdym kroku.

Definicja Kapitału Kultury i Wizerunku (KKW)

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz. Przy pomiarze KKW bierzemy pod uwagę trzy cechy: generalne opinie o mieście, kulturę wysoką oraz kulturę życia codziennego.

KKW: generalny wizerunek miasta

Generalny wizerunek dotyczy zarówno ogólnej rozpoznawalności i powszechnie uznanej atrakcyjności miasta, jak postrzegania tradycyjnych walorów jego mieszkańców (np. tradycji solidności i pracowitości).

Zgodnie z naszą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KKW w zakresie generalnego wizerunku to: liczba „dobrych skojarzeń” związanych z miastem dostępna w Internecie (np. ilości stron WWW z nazwą miasta i użytym słowem „kultura”), liczba odwiedzających miasto turystów zagranicznych, ilość recenzji atrakcji turystycznych zgłaszanych w serwisie tripadvisor, obserwowana skala przedsiębiorczości.

Sytuacja Białegostoku pod względem generalnego wizerunku wskazuje obszary do poprawy. Miasto przyciąga relatywnie mało turystów. Jego widoczność w Internecie jest ograniczona, atrakcjom turystycznym Białegostoku poświęca się także mało miejsca w popularnym portalu podróżniczym (w porównaniu do średniej dla 12 badanych miast). Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą w mieście jest ograniczony, co przyczynia się do utrwalenia stereotypu Białegostoku, jako miasta mniej dynamicznego.

Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 12 miast równym 100, KKW w obszarze generalnego wizerunku miasta szacujemy na poziomie 58,5.

KKW: kultura wysoka

Na wizerunek miasta w znacznej mierze składa się jego aktywność w zakresie kultury wysokiej. Choć z usług kultury wysokiej korzysta zazwyczaj stosunkowo niewielki odsetek mieszkańców i gości, to właśnie znaczące wydarzenia kulturalne najłatwiej przebijają się do opiniotwórczych mediów i kształtują obraz miasta jako miejsca interesującego, atrakcyjnego i pociągającego.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KKW w zakresie kultury wysokiej, to: budżet miasta na kulturę, liczba koncertów, festiwali filmowych, teatralnych i muzyki poważnej, a także liczba uczestników największych koncertów (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców).

Sumaryczny wynik wskazuje, że dostęp do kultury wysokiej w Białymstoku jest niedostateczny. W odniesieniu do liczby mieszkańców liczba festiwali teatralnych i muzyki poważnej, a także liczba koncertów kształtują się znacznie poniżej średniej. Z ważniejszych wydarzeń kultury wysokiej w Białymstoku należy jednak nadmienić Międzynarodowy Konkurs Duetów Fortepianowych oraz Konkurs Moniuszkowski. Wymiar międzynarodowy mają jednak takie wydarzenia jak Fashion-east oraz Up-to-date Festival. Środki przeznaczane na kulturę stanowią niewielki procent budżetu miasta i należą do najniższych w badanej próbie.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Białymstoku w zakresie kultury wysokiej wynosi 50,0.

Wizerunek

KKW: kultura życia codziennego

Większość mieszkańców i gości miasta wyrabia sobie ogólne zdanie na jego temat na podstawie kultury życia codziennego: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby przyzwoitych kin, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KKW w tym zakresie są: liczba uczestników imprez masowych w mieście, liczba miejsc dostępnych w kinach, liczba restauracji oraz ilość punktów przyznanych restauracjom wysokiej klasy przez przewodnik kulinarny Gault et Millau (2015), liczba miejsc na stadionach sportowych (wraz ze znajdującymi się w budowie), liczba basenów oraz powierzchnia terenów zielonych w granicach administracyjnych miasta (wszystko w przeliczeniu na liczbę mieszkańców).

W obszarze kultury życia codziennego Białystok odnotował niski wynik w grupie miast objętej badaniem. Wszystkie użyte do pomiaru tej kategorii wskaźniki kształtują się w mieście poniżej wartości średniej.

Frekwencja na imprezach masowych jest możliwa do poprawy, podobnie jak ilość miejsc dostępna w kinach i na stadionach (w przeliczeniu na mieszkańca). W Białymstoku niewystarczająca jest także liczba restauracji oraz ilość parków i skwerów, stanowiących naturalne miejsce odpoczynku dla mieszkańców.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Białymstoku osiąga w obszarze kultury życia codziennego poziom równy 59,4.

Wizerunek – Podsumowanie

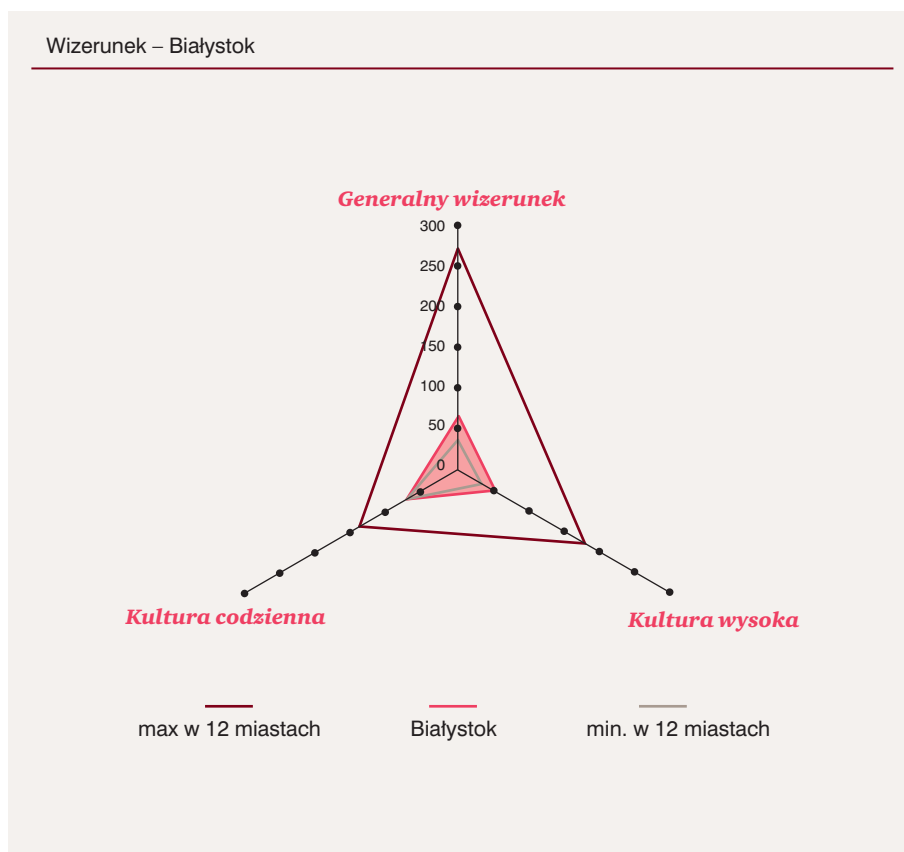
Kapitał Kultury i Wizerunku Białegostoku: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Białegostoku wynosi 56,0.

Oznacza to, że Białystok ma szereg wyzwań w zakresie poprawy Kapitału Kultury i Wizerunku. Postrzeganie miasta wymaga poprawy. Białystok jako miasto o ciekawej historii, może ją wykorzystać do wypromowania się na świecie. Istotne też będzie wzbogacenie w mieście kultury wysokiej i codziennej dla zwiększenia atrakcyjności życia w Białymstoku.

Białystok powinien bardziej skutecznie wykorzystywać posiadaną przez miasto bazę materialną do promowania kultury wysokiej. Nowoczesna, niedawno otwarta Filharmonia Podlaska ma wszelkie predyspozycje ku temu by stać się regionalnym ośrodkiem kultury i zapewniać mieszkańcom Białegostoku i okolic dostęp do widowisk artystycznych na wysokim poziomie.

Pozytywnie należy ocenić inicjatywę „Wschód Kultury”, wydarzenie mające na celu integrację środowisk artystycznych miast polski wschodniej – Białegostoku, Lublina i Rzeszowa z artystami krajów Partnerstwa Wschodniego. Prócz walorów kulturalnych, wydarzenia tego typu pomagają zwalczać krzywdzący stereotyp miasta Polski B, który przyłgnął do Białegostoku i pozostałych miast-organizatorów.

Na poprawę sytuacji miasta w obszarze kultury pozytywnie wpłynąć może wspieranie środowisk twórczych, wspomaganie i inicjowanie przedsięwzięć kulturalnych, inwestycje w kulturę wysoką i kulturę życia codziennego. Miasto posiada już infrastrukturę konieczną do organizacji imprez masowych (filharmonia, nowoczesny stadion miejski). Czas w pełni wykorzystać ich potencjał.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Białegostoku wynosi

56,0

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych.

Instytucje

‘Dlaczego mierzymy Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny?

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych. Jest on również odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

W miastach, które dysponują wysokim Kapitałem Instytucjonalno-Demokratycznym, łatwiej jest wypracować i realizować spójną strategię rozwoju. Poddane demokratycznej kontroli władze wywiązują się lepiej ze swoich obowiązków, posiadają silniejszy mandat społeczny do zarządzania miastem, a aktywność mieszkańców wspomaga je w realizacji wspólnie ustalonych celów. W takiej sytuacji łatwiej o sukces w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Definicja Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego (KID)

Na Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny miasta składa się zarówno jakość działania władz miasta, jak aktywność jego mieszkańców oraz dobra komunikacja na linii władze-mieszkańcy.

Pomiaru rozwoju KID dokonujemy w trzech płaszczyznach: oceny sprawności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej), ich wysiłków na rzecz wywiązania się z jednej z najważniejszych funkcji – zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, oraz aktywności instytucji pozarządowych.

KID: sprawność administracji

Ocena sprawności funkcjonowania władz i administracji ma dwojakie znaczenie. Z jednej strony, w grę wchodzi rzeczywiste oceny, bazujące na doświadczeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Z drugiej strony, na opinie te znaczący wpływ ma sposób komunikowania się władz ze społeczeństwem: włączenie mieszkańców do procesu tworzenia strategii rozwoju oraz odpowiednie wyjaśnianie problemów i celów prowadzonych działań.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KID w zakresie sprawności instytucji miejskich są: wydatki na administrację (w relacji do liczby ludności), czas oczekiwania na wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę (według ocen Związku Firm Deweloperskich), wskaźniki dostępności urzędów (dostosowane do potrzeb mieszkańców: godziny otwarcia urzędów, możliwość załatwienia spraw przez internet na platformie epuap), ilość hotspotów samorządowych (nowy wskaźnik w tej edycji badania), udział budżetu partycypacyjnego w wydatkach łącznych miasta (nowy wskaźnik).

Sprawność działania administracji miejskiej oceniamy w Białymstoku pozytywnie. Wydatki na administrację publiczną na głowę mieszkańca kształtują się poniżej średniej dla 12 badanych miast, jednak nie wpływa to negatywnie na jakość usług świadczonych przez urzędy. Czas potrzebny na uzyskanie zgody na rozpoczęcie budowy jest w Białymstoku krótszy niż czas średni w tej kategorii dla 12 badanych miast. Warto także zwrócić uwagę na wysoki udział projektów wybranych w ramach budżetu obywatelskiego w łącznych wydatkach magistratu.

Dostępność urzędów dla mieszkańców kształtuje się w Białymstoku na poziomie zbliżonym do średniej dla 12 miast. Na korzyść miasta przemawia ilość spraw, jakie można załatwić przy wykorzystaniu platformy epuap – Białystok uzyskał w tej kategorii jedną z najlepszych ocen. Stolica Podlasia powinna bardziej zdecydowanie rozwijać sieć hotspotów samorządowych – ich ilość w przeliczeniu na km² powierzchni miasta kształtuje się na jednym z najniższych poziomów grupie objętej badaniem.

Przy średnim poziomie KID w zakresie sprawności administracji dla 12 miast równym 100, KID dla Białegostoku wyznaczamy na poziomie 112,4.

Institucje

KID: nakłady na bezpieczeństwo publiczne

Ocena instytucji miejskich opiera się w dużym stopniu na ich działaniach w niewralgicznym obszarze bezpieczeństwa: skali wydatków na służby odpowiedzialne za porządek i bezpieczeństwo, współpracy z mieszkańcami, umiejętności zdobycia zaufania mieszkańców do służb porządkowych. Warto zauważyć, że pozytywna ocena działań władz w tym zakresie nie musi być tożsama z wysokim poczuciem bezpieczeństwa (uwzględnionym w Kapitale Jakości Życia) – są miasta o wysokiej przestępczości, gdzie władze dokonują dużego wysiłku i miasta, gdzie mimo mniejszych nakładów na bezpieczeństwo przestępczość jest niewielka.

W pomiarze KID w zakresie bezpieczeństwa użyliśmy jako wskaźników: wydatków miasta na bezpieczeństwo, liczby policjantów i strażników miejskich (wszystko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz procentu wykrywalności sprawców przestępstw.

Pod względem nakładów na bezpieczeństwo publiczne Białystok wypada nieznacznie powyżej średniej. Wykrywalność przestępstw kształtuje się w mieście na bardzo dobrym poziomie (jeden z lepszych wyników w badanej populacji miast). Nakłady na bezpieczeństwo są bliskie wartości średniej. Nieco poniżej wartości przeciętnej kształtuje się w Białymstoku liczba policjantów i strażników miejskich w przeliczeniu na mieszkańca.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KID w Białymstoku w zakresie nakładów na bezpieczeństwo kształtuje się na poziomie 101,2.

KID: aktywność instytucji pozarządowych

Wysoka aktywność instytucji pozarządowych służy lepszemu funkcjonowaniu mechanizmów demokratycznych, wzmocnieniu demokratycznej kontroli działania władz, wytworzeniu stosunków partnerstwa pomiędzy mieszkańcami miasta i władzami oraz większej skali współdziałania mieszkańców przy wypracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju miasta.

KID w zakresie aktywności instytucji pozarządowych mierzymy poprzez analizę źródeł internetowych, pomiar ilości zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych oraz odsetek głosów oddanych na ruchy miejskie w wyborach do rad miasta w roku 2014 (nowy wskaźnik w badaniu).

Białystok potrzebuje większej aktywności instytucji pozarządowych. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, zarejestrowanych jest tam 4,8 organizacji (wartość średnia w tej kategorii to 5,7), których działalność nie jest wystarczająco dobrze promowana w Internecie.

Zaufaniem mieszkańców Białegostoku nie cieszą się także przedstawiciele ruchów miejskich, którzy w ostatnich wyborach samorządowych uzyskali poparcie jedynie 5% wyborców.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, wynik Białegostoku w tym zakresie to 72,5.

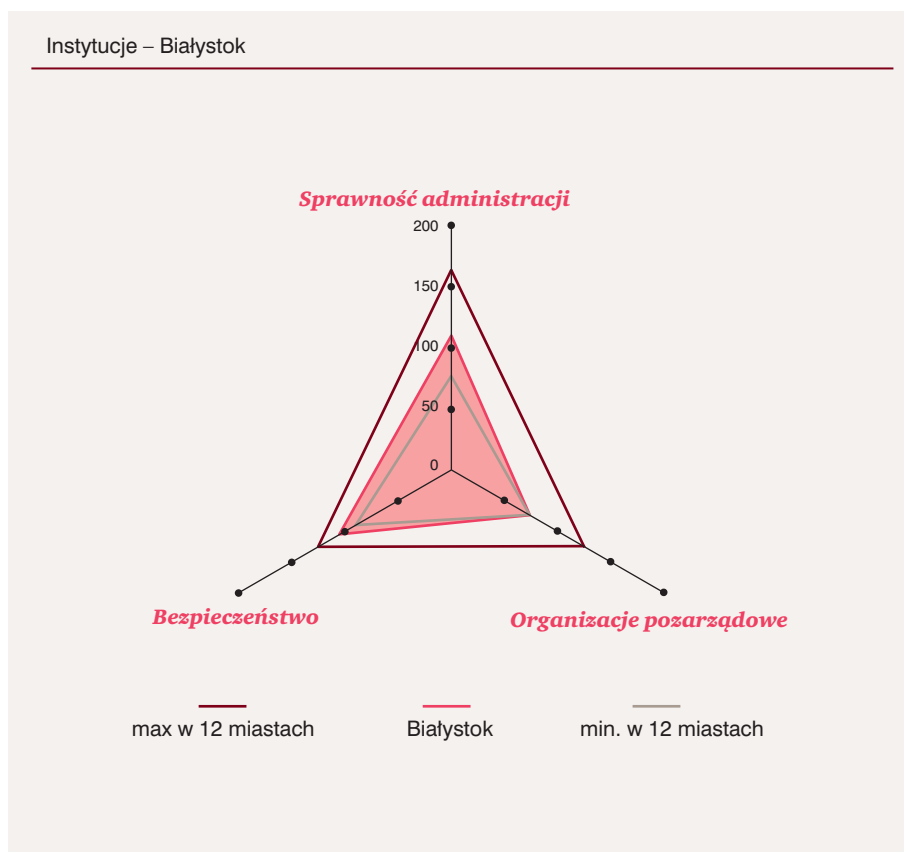
Instytucje – Podsumowanie

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Białegostoku pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Białegostoku wynosi 95,4.

Ocena Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego dla Białegostoku jest niejednoznaczna. Za mocne strony Białegostoku należy uznać sprawnie działającą administrację i znaczne nakłady na bezpieczeństwo. Na ocenę ujemnie wpływa niewielka aktywność instytucji pozarządowych.

Białystok wyraźnie potrzebuje zwiększonej aktywności społecznej mieszkańców i większego, niż do tej pory zaangażowania instytucji pozarządowej w codzienne sprawy miasta. Dalsze usprawnianie funkcjonowania administracji lokalnej powinno być także traktowane priorytetowo.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Białegostoku wynosi

95,4

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Infrastruktura

Dlaczego mierzymy Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny?

Szeroko rozumiana infrastruktura, którą dysponuje miasto – sprawny transport, zasoby mieszkaniowe, infrastruktura usługowa oraz niezbędne we współczesnym świecie do życia i prowadzenia działalności media (zarówno tradycyjne, jak energia czy woda, jak nowoczesne, jak internet) – stanowi niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania metropolii.

Bez sprawnej infrastruktury wzrasta uciążliwość życia mieszkańców, gwałtownie pogarsza się wizerunek miasta oraz spada jego atrakcyjność jako miejsca lokalizowania inwestycji. Warto zauważyć, że infrastruktura to nie tylko budowle, sprzęt i instalacje – to również sprawność organizacyjna firm i spółek komunalnych, pozwalająca na pełne wykorzystanie posiadanych zasobów infrastrukturalnych. Faktyczny poziom Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zależy również często od tego, na ile sprawne funkcjonują rynki usług, mediów oraz rynek mieszkaniowy. W mieście posiadającym duże zasoby mieszkaniowe, ale niesprawnie funkcjonujący rynek, wynajęcie lub zakup odpowiedniego lokum może być równie trudne, jak w mieście, w którym mieszkań po prostu brak.

Definicja Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego (KTI)

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena KTI opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości.

Szeroko rozpowszechnione złe oceny mogą zrujnować wizerunek metropolii, nawet jeśli w innych dziedzinach radzi sobie ona nieźle.

Pojęcie Kapitał Technicznego i Infrastruktury zawiera różne formy majątku służącego zaspokajaniu potrzeb miasta. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy cztery rodzaje infrastruktury: infrastrukturę komunikacyjną, infrastrukturę energetyczną i informatyczną, infrastrukturę mieszkaniową, oraz infrastrukturę handlowo-usługową.

KTI: komunikacja

Ogólna ocena sprawności sieci komunikacyjnej w mieście wymaga wzięcia pod uwagę wielu czynników: infrastruktury drogowej, alternatywnych form ruchu drogowego, jakości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz jakości połączeń miasta ze światem zewnętrznym.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KTI w zakresie komunikacji to: gęstość sieci drogowej, gęstość sieci ścieżek rowerowych i buspasów, ilość miejsc w transporcie publicznym w relacji do liczby ludności, istnienie autostradowej obwodnicy (pełnej lub częściowej), a także liczba i jakość połączeń miasta ze światem zewnętrznym: ilość bezpośrednich połączeń lotniczych i promowych (lotniska w promieniu 75 km), czas jazdy najszybszym pociągiem do 5 największych miast Polski, jakość połączeń drogowych z 5 największymi miastami Polski. Choć nie są to wszystkie wskaźniki, które można by wziąć pod uwagę, dają one pewien obraz stopnia rozwoju i jakości infrastruktury komunikacyjnej miasta.

Rozwój infrastruktury komunikacyjnej w Białymstoku jest trudny do jednoznacznej oceny. Miastu potrzebne są dalsze inwestycje, zwłaszcza dotyczące zwiększenia dostępności miasta.

Gęstość sieci drogowej w Białymstoku kształtuje się powyżej średniej, w mieście funkcjonuje znakomicie rozwinięta sieć buspasów. Doskonale prezentuje się także ilość dróg rowerowych (w przeliczeniu na mieszkańca). Liczba miejsc w transporcie publicznym w przeliczeniu na 1000 mieszkańców kształtuje się poniżej średniej.

Miasto nie posiada autostradowej obwodnicy, w jej pobliżu znajduje się jedynie krótki fragment trasy S8 w stronę Warszawy. Tory kolejowe w kierunku centrum kraju są obecnie remontowane. Wszystko to sprawia, że czas przejazdu z Białegostoku do 5 największych miast Polski – zarówno samochodem jak i koleją – najeży do najdłuższych w badanej grupie miast. W pobliżu miasta nie funkcjonuje lotnisko.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w zakresie komunikacji w Białymstoku wynosi 93,1.

Infrastruktura

KTI: mieszkania

Łatwość, z jaką można w mieście za rozsądną cenę wynająć lub kupić mieszkanie lub dom zależy zarówno od posiadanych przez miasto zasobów mieszkaniowych (ich ilości oraz jakości), jak od sprawności działania rynku mieszkaniowego. Im lepiej działa rynek mieszkaniowy, tym łatwiej pozyskać i utrzymać w mieście wysoko wykwalifikowanych pracowników i przyciągnąć nowych inwestorów.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KTI w zakresie mieszkań to liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, wskaźniki jakości zasobów mieszkaniowych (odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę), tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych oraz przeciętne ceny mieszkań na rynku wtórnym.

Ocena zasobów mieszkaniowych Białegostoku wypada korzystnie. Co prawda na 1000 mieszkańców przypada tam 414 lokali (wobec średnio 441 mieszkań w badanej grupie miast) jednak charakteryzują się one dobrą jakością (98% z nich jest wyposażonych w łazienkę). Ceny mieszkań na rynku wtórnym kształtują się w Białymstoku na poziomie znacząco poniżej średniej dla 12 analizowanych miast.

Przyrost liczby mieszkań w ostatnich latach był w Białymstoku nieznacznie niższy od średniej i wyniósł 12%.

Przy przeciętnym poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w zakresie zasobów mieszkaniowych obliczamy dla Białegostoku na poziomie 100,4.

Infrastruktura

KTI: media

Bez sprawnie i w niezawodny sposób dostarczonych mediów trudno miastu zdobyć wizerunek miejsca, w którym można wygodnie żyć, a przede wszystkim skutecznie prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to zarówno mediów tradycyjnych (energia, gaz, woda), jak mediów nowoczesnych, umożliwiających rozwój innowacyjny i wykorzystujący w pełni wiedzę i umiejętności mieszkańców (telekomunikacja, internet).

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KTI w tym zakresie są: liczba użytkowników internetu (szacowana w oparciu o liczbę ogłoszeń lokalnych na portalu OLX), dostęp do szerokopasmowego internetu, zużycie energii przez gospodarstwa domowe (ściśle powiązane z posiadanymi przez nie zasobami dóbr trwałego użytkowania), odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

W naszej ocenie sytuacja w Białymstoku pod względem mediów oscyluje wokół średniej. Dostęp do szerokopasmowego Internetu kształtuje się w mieście na poziomie zbliżonym do wartości przeciętnej dla badanych miast, jednak nie wpływa to pozytywnie na liczbę użytkowników sieci, która jest zdecydowanie niższa, niż wartość średnia.

Zużycie energii elektrycznej kształtuje się na poziomie zdecydowanie poniżej przeciętnej, korzystny jest natomiast odsetek ludności korzystającej z kanalizacji.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w Białymstoku w zakresie mediów wynosi 91,3.

KTI: handel i usługi

Różnorodne usługi rynkowe, w tym zwłaszcza usługi handlowe, finansowe, hotelarskie i gastronomiczne tworzą niezbędną infrastrukturę rynkową potrzebną dla sprawnego funkcjonowania gospodarki miasta. Usługi te są zazwyczaj w wysokim stopniu wzajemnie skorelowane: miasta oferujące np. duże, nowoczesne powierzchnie handlowe oferują również wysoki poziom pozostałych usług rynkowych.

W pomiarze KTI w zakresie usług użyliśmy jako wskaźników: rozmiar nowoczesnej powierzchni handlowej, liczbę bankomatów oraz liczbę sklepów, hoteli i restauracji na 1000 mieszkańców.

W zakresie handlu i usług Białystok otrzymał wynik poniżej średniej w analizowanej grupie. Wskaźnik powierzchni handlowej, wynoszący przeciętnie dla badanych miast 685 m² na 1000 mieszkańców, wynosi dla Białegostoku 618 m². Na umiarkowanym poziomie kształtuje się liczba bankomatów w odniesieniu do liczby mieszkańców. Nasycenie placówkami handlowymi, tj. sklepami, hotelami i restauracjami jest niższe niż w innych badanych miastach.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI Białegostoku w zakresie handlu i usług kształtuje się na najniższym wśród badanych miast poziomie 87,4.

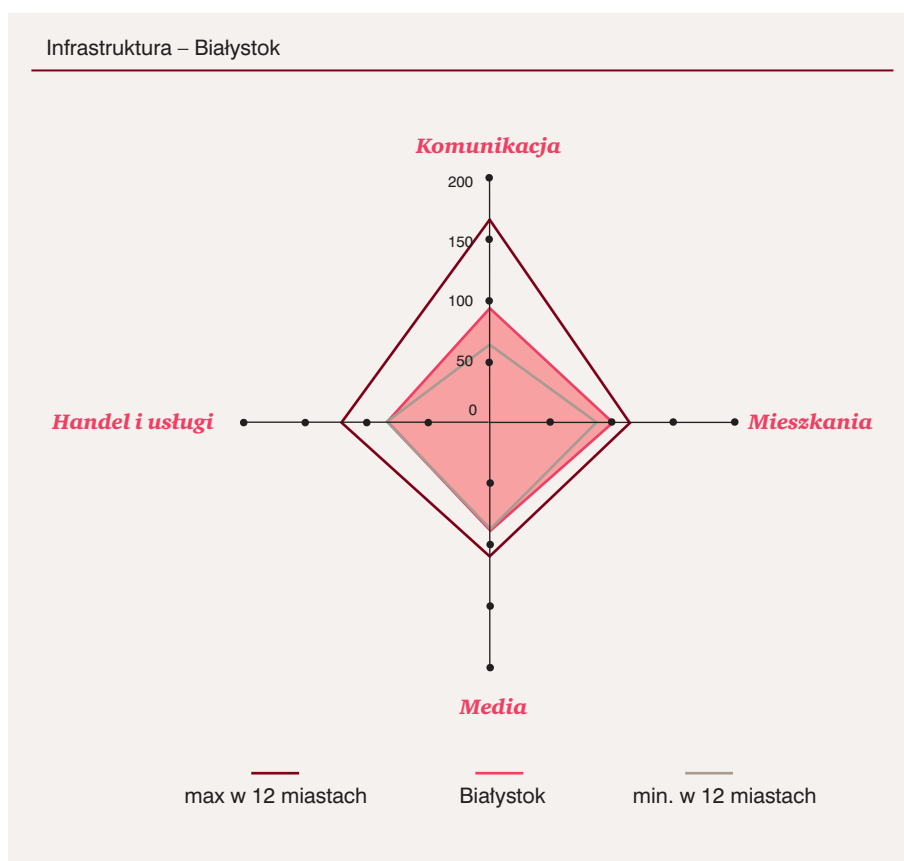
Infrastruktura – Podsumowanie

Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Białegostoku: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Białegostoku wynosi 93,0.

Z analizy danych wynika, że Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Białegostoku wymaga rozbudowy. Szczególnie istotne wydaje się zwiększenie dostępności miasta dla podróżnych z pozostałych części kraju. Ocena miasta pod względem zaplecza handlowego i usługowego oraz w dziedzinie mediów plasuje miasto poniżej średniej w badanej grupie. Pozytywnie kształtują się za to zasoby mieszkaniowe miasta.

Prowadzone obecnie inwestycje infrastrukturalne pozwalają sądzić, że dostępność komunikacyjna Białegostoku ulegnie znaczącej poprawie. W ciągu najbliższych kilku lat miasto uzyska połączenie drogą ekspresową z Warszawą (S8) – a co za tym idzie – dostęp do Polskiej i europejskiej sieci autostrad. Modernizacja linii kolejowej pomiędzy Warszawą a Białymstokiem powinna pozytywnie wpłynąć na komfort i czas podróży pomiędzy miastami. Białystok powinien także tworzyć zachętę do zwiększania zaplecza handlowo-usługowego w mieście oraz dążyć do upowszechnienia używania Internetu przez mieszkańców. Konieczne wydają się także dalsze inwestycje w komunikację miejską.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Białegostoku wynosi

93,0

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju.

Finanse

Dlaczego mierzymy Kapitał Źródeł Finansowania?

Przez Kapitał Źródeł Finansowania (KZF) rozumiemy zdolność miasta do znalezienia środków niezbędnych do sfinansowania własnego rozwoju. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł: mogą to być dochody podatkowe, subwencje od rządu, fundusze unijne, dochody z emisji obligacji lub zaciągniętych kredytów. Mogą to wreszcie także być te pieniądze sektora prywatnego, które udało się wykorzystać dla sfinansowania przedsięwzięć niezbędnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Współczesne miasto potrzebuje dla pomyślnego rozwoju inwestycji, zapewniających sprawne funkcjonowanie infrastruktury, pożądaną jakość życia, dobre działanie instytucji publicznych. Nie wystarczy mieć dobrą strategię rozwoju – trzeba także umieć znaleźć środki niezbędne dla realizacji celów. Miasto o dużym KZF to miasto, które potrafi z jednej strony znaleźć potrzebne finansowanie, z drugiej zaś sięgnąć do różnych źródeł pochodzenia środków, tak by osiągnąć najlepsze efekty przy jak najmniejszych kosztach pozyskania kapitału.

Definicja Kapitału Źródeł Finansowania (KZF)

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju. Dobrze rozwinięty KZF oznacza, że miasto jest w stanie zdobyć odpowiednio duże fundusze na ten cel, a jednocześnie umiejętnie zróżnicować źródła ich pochodzenia.

Przy pomiarze KZF analizujemy cztery obszary: bazę podatkową (wielkość PKB wytwarzanego w mieście), finansowanie budżetowe, środki pochodzące z rynku finansowego (pożyczki) oraz fundusze europejskie. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że na dłuższą metę polskie miasta powinny starać się szerzej angażować środki sektora prywatnego, przede wszystkim w drodze przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

KZF: baza dochodowa

Zasadniczą bazę dochodową miasta stanowią środki osiągnięte przez jego mieszkańców. Oczywiście dochody te mogą być obciążone podatkami lokalnymi w różnym stopniu, zależnie od przyjętej polityki. Generalnie jednak, im wyższa aktywność gospodarcza miasta, tym większe obecne i przyszłe dochody budżetu miasta, pozwalające na sfinansowanie różnorodnych potrzeb.

Pomiaru KZF w zakresie bazy dochodowej dokonujemy w oparciu o poziom PKB na głowę mieszkańca.

W roku 2013 PKB na głowę mieszkańca Białegostoku wynosił 98% średniego PKB na głowę mieszkańca Polski i był najniższy w grupie 12 badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Białegostoku w zakresie bazy dochodowej szacujemy na poziomie 66,3.

Finanse

KZF: finansowanie budżetowe

Finansowanie budżetowe to fundusze, które miasto posiada we własnym budżecie (jest to suma środków własnych i dotacji oraz subwencji otrzymanych przez miasto z budżetu państwa). Główną korzyścią z budżetowego finansowania rozwoju jest to, że nie pociąga to za sobą wzrostu zadłużenia miasta. Są jednak również zjawiska niekorzystne: środki budżetowe są zawsze ograniczone, a na dłuższą metę wygospodarowanie sporych środków własnych jest możliwe tylko poprzez stosowanie – tam gdzie się tylko da – wysokich opłat i podatków lokalnych. A to z kolei może niekorzystnie oddziaływać na klimat prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

Zgodnie z zastosowaną metodyką, na pełny obraz KZF w zakresie finansowania budżetowego składają się łączne dochody budżetu miasta (zawierające dotacje uzyskane z budżetu państwa), dochody własne (w obu przypadkach w przeliczeniu na głowę mieszkańca) oraz udział wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta.

W ślad za niską bazą dochodową, poniżej przeciętnego poziomu były zarówno dochody łączne, jak i własne w przeliczeniu na głowę mieszkańca. Udział inwestycji w wydatkach miasta wyniósł 27,4%, znacznie przekraczając średnią dla 12 miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Białegostoku w zakresie finansowania budżetowego szacujemy na poziomie 99,9.

KZF: finansowanie rynkowe

Środki pochodzące z rynku finansowego można pozyskać np. biorąc kredyt z banku lub emitując obligacje komunalne. Korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków pochodzących z rynku finansowego jest możliwość zrealizowania inwestycji, na które nie starczyłoby środków w budżecie. Zjawiskiem niekorzystnym jest zadłużanie się miasta.

Pomiar KZF w zakresie finansowania rynkowego obejmuje: relację kosztów obsługi długu do dochodów własnych miasta oraz przyznany miastu rating kredytowy.

Sytuacja Białegostoku w zakresie finansowania rynkowego kształtuje się względnie dobrze. Wydatki na obsługę zadłużenia stanowią 4% dochodów własnych miasta – jest to jedna z wyższych wartości odnotowana w tej kategorii w badaniu. Miasto dysponuje jednak wysokim ratingiem finansowym agencji Fitch, na poziomie BBB, co oznacza pełną zdolność do płacenia rat i odsetek (z możliwymi problemami w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Białegostoku w zakresie finansowania rynkowego szacujemy na poziomie 92,8.

KZF: fundusze europejskie

Dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej, miasta mogą korzystać ze środków rozwojowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych. Są to bezzwrotne dotacje, pokrywające znaczną część kosztów inwestycji służących rozwojowi regionalnemu i poprawie jakości życia mieszkańców. Wykorzystanie tych środków jest dla miasta bardzo korzystne (problemem może być jedynie znalezienie środków na sfinansowanie „wkładu własnego” do projektu). Uzyskanie środków z funduszy europejskich jest jednak dość skomplikowane, a procedury związane z prawidłowym wykorzystaniem środków uciążliwe.

Pomiar KZF w zakresie funduszy europejskich opiera się na łącznej sumie pozyskanych przez miasto środków z funduszy europejskich, w przeliczeniu na głowę mieszkańca.

Skuteczność Białegostoku w zakresie pozyskiwania środków unijnych należy uznać za umiarkowaną, biorąc pod uwagę specjalne możliwości korzystania z funduszy dla miast Polski Wschodniej. Przyznane miastu fundusze na głowę mieszkańca lokują się znacząco poniżej średniej dla 12 miast.

Przy średnim poziomie KZF w zakresie funduszy europejskich dla 12 miast równym 100, KZF dla Białegostoku szacujemy na poziomie 91,5.

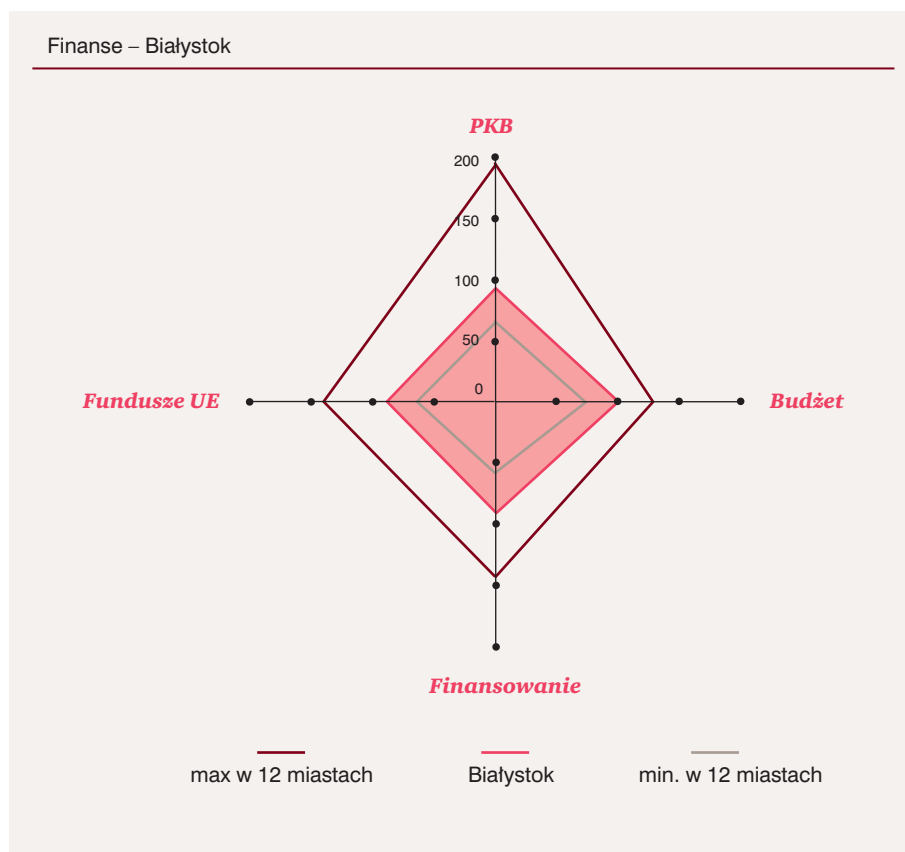
Finanse – Podsumowanie

Kapitał Źródeł Finansowania Białegostoku: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania oszacowano dla Białegostoku na poziomie 84,9.

Łączna ocena KFZ stanowi wyzwanie dla Białegostoku. Miasto ma relatywnie niską bazę dochodową, będącą konsekwencją relatywnie niskiego PKB na głowę mieszkańca. Miasto przeciętnie radzi sobie z finansowaniem budżetowym i systematycznie – choć na tle pozostałych miast z umiarkowaną skutecznością – pozyskuje fundusze unijne. Miasto powinno umieć jeszcze lepiej wykorzystywać specjalne warunki do korzystania z tych funduszy przez miasta Polski wschodniej.

W naszej ocenie w długofalowej strategii miasto powinno wzmacniać bazę dochodową, propagując przedsiębiorczość. Białystok powinien też także odważnie zabiegać o środki unijne

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania oszacowano dla Białegostoku na poziomie

84,9

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych.

Inwestycje

Dlaczego mierzymy Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej?

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rozumiany jest przede wszystkim jako wykazana w przeszłości zdolność do przyciągania do miasta inwestorów, stanowiąca odbicie generalnych wyobrażeń o atrakcyjności miasta jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Kapitał ten nie jest zawsze ściśle powiązany z rzeczywistymi mocnymi i słabymi stronami miasta: zdarza się, że miasta oferujące bardzo dobre warunki są przez inwestorów nagminnie pomijane, podczas gdy inne, oferujące warunki znacznie gorsze, znajdują się na liście miejsc, w których inwestycji dokonuje się najchętniej. Miasto, które nie jest dobrze postrzegane jako miejsce lokowania inwestycji, wszelkimi sposobami powinno dążyć do zmiany tego stanu rzeczy.

Często zdarza się, że zachowanie inwestorów miewa charakter nie do końca racjonalny: kolejne przedsięwzięcia lokują się tam, gdzie ulokowały się poprzednie, choćby nawet warunki oferowane przez inne miasta były lepsze. Zdarza się również, że o lokalizacji inwestycji decydują czynniki subiektywne i drugorzędne: łatwość dotarcia do miasta dla podróżnych biznesowych, sposób potraktowania ich przez lokalną administrację, pierwsze wrażenia z pobytu. Nie zmienia to faktu, że Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej ma kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta.

Definicja Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej (KAI)

Posiadany Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rzutuje silnie na szanse rozwojowe miasta. Choć formułowane przez biznes oceny atrakcyjności inwestycyjnej nie zawsze są do końca usprawiedliwione, miasto nie ma innego wyboru jak tylko cierpliwie i skutecznie promować swój wizerunek wśród inwestorów.

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych. Zwracamy jednak również uwagę na warunki inwestowania, a więc czynniki, które mogą przyczynić się do utrwalenia wizerunku miasta jako dobrej lokalizacji.

KAI: atrakcyjność dla inwestorów zagranicznych

Ocena stopnia postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez firmy zagraniczne bazuje na analizie dokonanych inwestycji oraz na danych o dostępności wykwalifikowanych pracowników. Wskaźnikami wybranymi do pomiaru KAI w zakresie inwestycji zagranicznych są: liczba dużych inwestorów zagranicznych w mieście, dostępna nowoczesna powierzchnia biurowa oraz liczba absolwentów kierunków technicznych i nauk ścisłych, którzy w ciągu 4 lat opuścili uczelnie zlokalizowane w mieście lub w jego pobliżu (dystans do 50 km) – wszystkie wskaźniki w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że sytuacja Białegostoku w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wymaga poprawy. Liczba inwestorów zagranicznych aktywnych w mieście odniesiona do liczby mieszkańców jest najniższa w badanej grupie. Niekorzystnie na wizerunek miasta w oczach inwestorów wpływa także niska liczba absolwentów kierunków technicznych i nauk ścisłych. Mimo, że jest to obszar działań administracji rządowej, miasto powinno wziąć pod uwagę możliwe zachęty dla studentów oraz wspólnie z rządem i uczelniami wypracować korzystniejsze warunki rozwoju bazy akademickiej W Białymstoku. Brakuje także nowoczesnych powierzchni biurowych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych oszacowano dla Białegostoku na poziomie 32,1.

Inwestycje

KAI: ogólna atrakcyjność inwestycyjna

Firmy krajowe dysponują zazwyczaj większą wiedzą na temat rzeczywistych mocnych i słabych stron poszczególnych miast jako miejsca lokalizacji inwestycji od firm zagranicznych, więc ich decyzje mogą bazować na bardziej racjonalnych przesłankach. W analizie bierzemy pod uwagę przede wszystkim duże firmy krajowe, które często – w dłuższym horyzoncie czasowym – mogą mieć sporą swobodę w wyborze miejsca inwestowania. Kolejnym uwzględnionym przy pomiarze zjawiskiem jest rozwój firm innowacyjnych.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KAI w tym zakresie to łączna wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego przedsiębiorstw, liczba zlokalizowanych w mieście firm innowacyjnych (wg rankingów Kamerton Innowacyjności i Orły Rzeczpospolitej), ilość projektów finansowanych z programu Innowacyjna Gospodarka (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby ludności) oraz poziom płac (stosunkowo niski poziom płac powinien być zachętą dla inwestorów).

Ogólna atrakcyjność inwestycyjna Białegostoku wypada poniżej przeciętnej. Nakłady inwestycyjne na głowę mieszkańca są najniższe spośród zaobserwowanych w 12 miastach. Niekorzystnie wypada także ocena obecności białostockich firm w rankingach innowacyjności. Miasto nie wykorzystuje w pełni możliwości środków z unijnego programu Innowacyjna Gospodarka. Atutem Białegostoku może być relatywnie niski poziom płac.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Białegostoku w zakresie atrakcyjności dla firm krajowych wynosi 75,6.

KAI: warunki inwestowania

W kształtowaniu KAI obserwacje dotyczące warunków inwestowania i prowadzenia biznesu w mieście mogą być czasem ważniejsze od bardziej fundamentalnych atutów miasta, związanych np. z kapitałem ludzkim lub infrastrukturą. W analizie uwzględniamy więc także te czynniki, które mogą z miejsca zachęcić lub zniechęcić przedstawicieli firm, zwłaszcza zagranicznych, do dokonania inwestycji.

Wskaźnikami użytymi do pomiaru KAI w tym zakresie są: procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego, liczba szkół językowych (aproxymująca znajomość języków obcych przez mieszkańców) oraz liczba miejsc w salach konferencyjnych w hotelach (w relacji do liczby mieszkańców miasta).

Pod względem warunków inwestowania sytuacja Białegostoku jest trudna do jednoznacznej oceny. Na korzyść miasta przemawia wysoki procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego (około 46% przy średniej dla badanych 12 miast wynoszącej 37%).

Zwiększenia wymaga dostępność hoteli o wyższym standardzie oraz sal konferencyjnych. Miasto potrzebuje także większej ilości szkół języków obcych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Białegostoku w zakresie warunków inwestowania kształtuje się na poziomie 102,8.

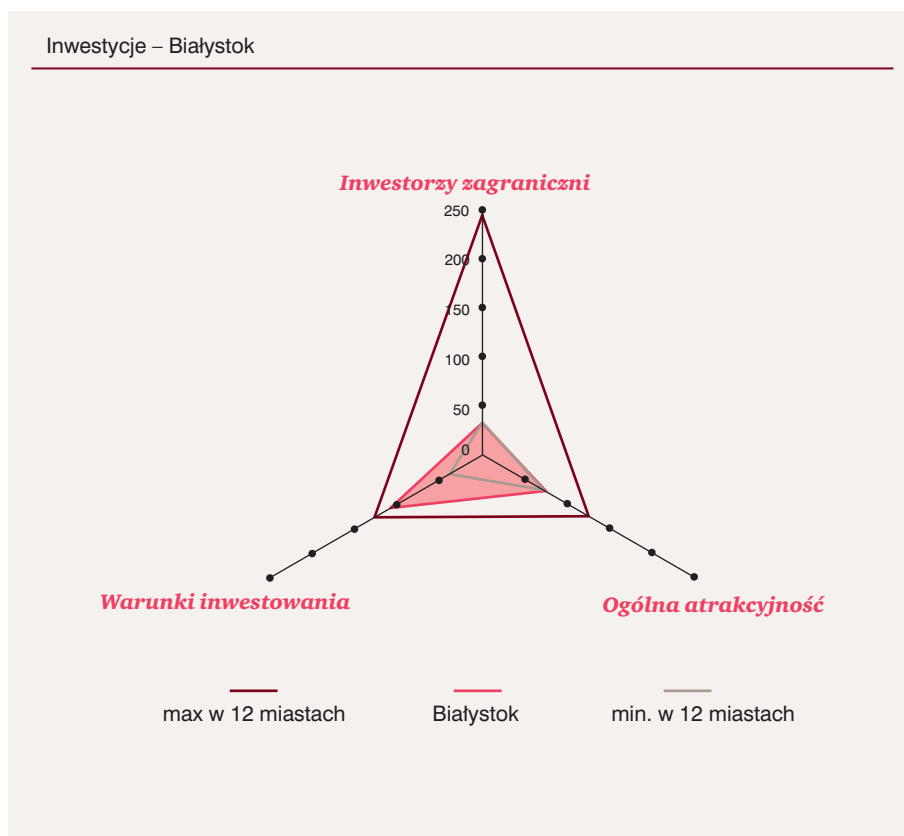
Inwestycje – Podsumowanie

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Białegostoku: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Białegostoku wynosi 60,7.

Łączna ocena Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej Białegostoku przedstawia szereg wyzwań. Miasto jest generalnie pomijane przez dużych inwestorów zagranicznych. Potrzebna jest poprawa warunków inwestowania, jak również poprawienie wizerunku miasta w tym obszarze. Obecnie Białystok nie jawi się jako korzystna lokalizacja dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Choć inwestorów zachęcać mogą relatywnie niskie koszty pracy, to nie ulega wątpliwości, że potrzebna jest promocja miasta, wskazująca na jego faktyczne walory inwestycyjne – bliskość krajów bałtyckich i chłonnych rynków wschodnich. Miasto powinno wspierać rozwój usług wpływających na postrzeganie miasta przez inwestorów i dbać o poprawę połączeń komunikacyjnych z Polską i zagranicą.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Białegostoku wynosi

60,7

Biura w Polsce

Gdańsk

Al. Grunwaldzka 472
80-309 Gdańsk
Tel.: +48 58 552 9000
Fax: +48 58 552 9090

Katowice

ul. Ściegiennego 3
40-001 Katowice
Tel: +48 32 604 0200
Fax: +48 32 604 0300

Kraków

Centrum Biurowe Lubicz
ul. Lubicz 23a
31-503 Kraków
Tel: +48 12 433 3500
Fax: +48 12 433 3501

Poznań

Plac Andersa 7
61-894 Poznań
Tel: +48 61 850 5100
Fax: +48 61 850 5109

Warszawa

Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa
pwcpoland@pl.pwc.com
Tel: +48 22 523 4000
Fax: +48 22 508 4040

Wrocław

Renaissance Business Centre
ul. Świętego Mikołaja 7
50-125 Wrocław
Tel: +48 71 356 1170
Fax: +48 71 356 1174

Łódź

Green Horizon
ul. Pomorska 106
91-402 Łódź
Tel: +48 42 664 3300

Rzeszów

ul. Warszawska 18b/84
35-205 Rzeszów
Tel: 502 18 42 05